

**Ustawa o radcach prawnych
z dnia 6 lipca 1982 r. (Dz.U. Nr 19, poz. 145)**

tj. z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz.U. Nr 123, poz. 1059)

tj. z dnia 16 grudnia 2009 r. (Dz.U. 2010 Nr 10, poz. 65)

(zm. Dz.U. z 2013 r., poz. 829, Dz.U. 2011 Nr 142, poz. 830, Dz.U. 2011 Nr 106, poz. 622, Dz.U. 2010 Nr 217, poz. 1429, Dz.U. 2010 Nr 200, poz. 1326, Dz.U. 2010 Nr 47, poz. 278)

Rozdział 1. Przepisy ogólne.

Art. 1 [Zakres regulacji]

1. Ustawa określa zasady wykonywania zawodu radcy prawnego oraz zasady organizacji i działania samorządu radców prawnych.

2. Tytuł zawodowy „radca prawny” podlega ochronie prawnej.

Art. 2 [Zadania] Pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego ma na celu ochronę prawnych interesów podmiotów, na których rzecz jest wykonywana.

Art. 3 [Kwalifikacje; tajemnica zawodowa]

1. Zawód radcy prawnego może wykonywać osoba, która spełnia wymagania określone niniejszą ustawą.

2. Radca prawny wykonuje zawód ze starannością wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego.

3. Radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej.

4. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie.

5. Radca prawny nie może być zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.

6. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz o finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505, z późn. zm.) - w zakresie określonym tymi przepisami.

Art. 4 [Wykonywanie zawodu]

1. Wykonywanie zawodu radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej, z wyjątkiem występowań w charakterze obrońcy w postępowaniu karnym i w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe.

2. *(uchylony)*

3. *(utracił moc)*

Art. 5 [Samorząd]

1. Radcowie prawni zorganizowani są na zasadach samorządu zawodowego, zwanego dalej „samorządem”.

2. Jednostkami organizacyjnymi samorządu posiadającymi osobowość prawną są okręgowe izby radców prawnych i Krajowa Izba Radców Prawnych.

3. Minister Sprawiedliwości sprawuje nadzór nad działalnością samorządu w zakresie i formach określonych ustawą.

Rozdział 2. Wykonywanie zawodu radcy prawnego.

Art. 6 [Czynności zawodowe]

1. Zawód radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami.

2. *(utracił moc)*

3.¹⁾ Radca prawny ma prawo sporządzania po wiadczeniach odpisów dokumentów za zgodności z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami. Po świadczeniu powinno zawierać podpis radcy prawnego, datę i oznaczenie miejsca jego sporządzenia, na dacie - również godzin dokonania czynności. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia) radca prawny stwierdza to w poświadczeniu.

Art. 7 [Pomoc prawna] Pomoc prawną jest w szczególności udzielanie porad i konsultacji prawnych, opinii prawnych, zastępstwo prawne i procesowe.

Art. 8 [Formy wykonywania zawodu]

1.²⁾ Radca prawny wykonuje zawód w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii radcy prawnego oraz w spółce:

1) cywilnej lub jawnej, w której współnikami są radcowie prawni, adwokaci, rzecznicy patentowi, doradcy podatkowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 126, poz. 1069, z późn. zm.³⁾);

2) partnerskiej, w której partnerami są radcowie prawni, adwokaci, rzecznicy patentowi, doradcy podatkowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej;

3) komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, w której komplementariuszami są radcowie prawni, adwokaci, rzecznicy patentowi, doradcy podatkowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. 4) Wył czynnym przedmiotem działalno ci spółek, o których mowa w ust. 1, jest wiadczenie pomocy prawnej.

3. Radca prawny jest zobowi zany zawiadomi rad wla ciwej okr gowej izby radców prawnych o podj ciu wykonywania zawodu i formach jego wykonywania, o adresie i nazwie kancelarii lub spółki, a tak e o ka dej zmianie tych informacji.

4. Zakres pomocy prawnej, terminy i warunki jej wykonywania oraz wynagrodzenie okre la umowa.

5. Ilekro w ustawie jest mowa o „stosunku pracy”, „zatrudnieniu”, „wynagrodzeniu”, rozumie si przez to równie odpowiednio „stosunek słu bowy”, „pełnienie słu by” i „uposa enie”.

Art. 9 [Stosunek pracy]

1. Radca prawny wykonuj cy zawód w ramach stosunku pracy zajmuje samodzielne stanowisko podległe bezpo rednio kierownikowi jednostki organizacyjnej.

2. Je eli jednostka organizacyjna zatrudnia dwóch lub wi cej radców prawnych, jednemu z nich powierza si koordynacj pomocy prawnej w tej jednostce.

3. W organie pa stwowym lub samorz dowym radca prawny wykonuje pomoc praw n w komórce lub w jednostce organizacyjnej, w biurze, w wydziale lub na wyodr bnionym stanowisku do spraw prawnych podległym bezpo rednio kierownikowi tego organu. W organie pa stwowym radca prawny mo e by zatrudniony tak e w innej wyodr bnionej komórce lub jednostce organizacyjnej i podlega jej kierownikowi.

4. Radcy prawnemu nie mo na poleca wykonania czynno ci wykraczaj cej poza zakres pomocy prawnej.

Art. 10 [Obowi zkowe uczestnictwo] Jednostka organizacyjna zapewnia udział radcy prawnego w post powaniu:

1) przed S dem Najwyszym, Naczelnym S dem Administracyjnym oraz przed naczelnym lub centralnym organem administracji pa stowej;

2) przed s dem wojewódzkim⁵⁾ przed s dem apelacyjnym, przed wojewódzkim s dem administracyjnym oraz przed organem drugiej instancji w post powaniu administracyjnym;

3) w którym bierze udział kontrahent zagraniczny.

Art. 11 [Wolno słowa]

1. Radca prawny przy wykonywaniu czynno ci zawodowych korzysta z wolno ci słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczow potrzeb .

2. Nadu ycie wolno ci, o której mowa w ust. 1, stanowi ce cigan z oskar enia prywatnego zniewag lub zniesławienie strony lub jej pełnomocnika, wiadka, biegłego albo tłumacza podlega wył cznie odpowiedzialno ci dyscyplinarnej.

Art. 12 [Ochrona prawna]

1. Radca prawny podczas i w zwi zku z wykonywaniem czynno ci zawodowych korzysta z ochrony prawnej przysługuj cej s dziemu i prokuratorowi.

2. Minister Sprawiedliwo ci, w drodze rozporz dzenia, okre li strój urz dowy radców prawnych bior cych udział w rozprawach s dowych, uwzgl dniaj c uroczysty charakter stroju, odpowiedni do powagi s du i utrwalonej tradycji.

Art. 13 [Niezale no]

1. Radca prawny nie jest zwi zany poleceniem co do tre ci opinii prawnej.

2. (uchylony)

Art. 14 [Samodzielno] Radca prawny prowadzi samodzielnie sprawy przed organami orzekaj cymi, dbaj c o nale yte wykorzystanie przewidzianych przez prawo rodków dla ochrony uzasadnionych interesów jednostki organizacyjnej.

Art. 15 [Wył czenie] Radca prawny obowi zany jest wył czy si od wykonania czynno ci zawodowych we własnej sprawie lub je eli przeciwnikiem jednostki organizacyjnej udzielaj cej mu pełnomocnictwa jest inna zatrudniam go jednostka organizacyjna albo je eli sprawa dotyczy osoby, z któr pozostaje on w takim stosunku, e mo e to oddziaływa na wynik sprawy.

Art. 16 [Ocena]

1. Oceny pracy zawodowej radcy prawnego dokonuje kierownik jednostki organizacyjnej, po zasi gni ciu opinii radcy prawnego wskazanego przez rad okr gowej izby radców prawnych.

2. (uchylony)

Art. 17 [Zatrudnienie] Radca prawny wykonuj cy zawód w ramach stosunku pracy mo e by zatrudniony jednocze nie w wi cej ni jednej jednostce organizacyjnej i w wymiarze przekraczaj cym jeden etat.

Art. 18 [Czas pracy]

1. Do czasu pracy radcy prawnego zalicza si tak e czas niezb dny do załatwiania spraw poza lokalem jednostki organizacyjnej, w szczególno ci w s dach i w innych organach, oraz czas przygotowania si do tych czynno ci.

2. Czas pracy radcy prawnego w lokalu jednostki organizacyjnej nie mo e by krótszy ni dwie pi te czasu pracy ustalonego w zawartej z radc prawnym umowie.

3. (uchylony)

Art. 19 [Rozwi zanie]

1. Rozwi zanie stosunku pracy za wypowiedzeniem z radc prawnym przez jednostk organizacyjn z powodu nienale ytego wykonywania obowi zków radcy prawnego wynikaj cych z przepisów niniejszej ustawy mo e nast pi po uprzednim zasi gni ciu opinii rady okr gowej izby radców prawnych. Opinia ta powinna by przesłana jednostce organizacyjnej w terminie 14 dni od dnia otrzymania od tej jednostki zawiadomienia o zamiarze rozwi zania stosunku pracy.

2. (uchylony)

Art. 20 (uchylony)

Art. 21 [Substytucja]

1. Radca prawny mo e udzieli dalszego pełnomocnictwa (substytucji) innemu radcy prawnemu, adwokatowi, prawnikowi zagranicznemu wykonuj cemu stał praktyk w zakresie wynikaj cym z ustawy o wiadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W razie potrzeby dziekan rady okr gowej izby radców prawnych wyznacza z urz du zast pc radcy prawnego, który został skre lony z listy radców prawnych albo nie mo e czasowo wykonywa czynno ci zawodowych. Decyzja dziekana upowa nia wyznaczonego radc prawnego do prowadzenia podejmowanych spraw i jest równoznaczna z udzieleniem dalszego pełnomocnictwa procesowego.

Art. 22 [Odmowa pomocy; wypowiedzenie]

1. Radca prawny może odmówić udzielenia pomocy prawnej tylko z ważnych powodów.
2. Radca prawny, wypowiadając pełnomocnictwo, umowę zlecenia lub umowę o pracę, obowiązuje jest wykonać wszystkie niezbędne czynności, aby okoliczności nie miały negatywnego wpływu na dalszy tok prowadzonych przez niego spraw.

Art. 22¹ [Kontrola, wizytatorzy] Rada okręgowej izby radców prawnych jest uprawniona do kontroli i oceny wykonywania zawodu przez radcę prawnego i prawnika zagranicznego wpisanego na list prawników zagranicznych, prowadzoną przez radcę okręgowej izby radców prawnych. Kontrolę przeprowadzają i oceny dokonują wizytatorzy powołani przez radcę spośród radców prawnych.

Art. 22² [Trwała niezdolność] Rada okręgowej izby radców prawnych na podstawie orzeczenia lekarskiego i po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania wyjaśniającego może – na wniosek Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych lub zbieżną radę okręgowej izby radców prawnych – podjąć uchwałę o trwałej niezdolności radcy prawnego do wykonywania zawodu. W razie wszczęcia takiego postępowania rada może zawiesić radcę prawnego w wykonywaniu czynności na czas trwania postępowania.

Art. 22³ [Sprawy z urzędu]

1. Koszty pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu ponosi Skarb Państwa.
2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady dźonienia kosztów, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem sposobu ustalania tych kosztów, wydatków stanowiących podstawę ich ustalania oraz maksymalnej wysokości opłat za udzieloną pomoc.

Art. 22⁴ [Wynagrodzenie ze stosunku pracy]

1. Radca prawny wykonujący zawód na podstawie stosunku pracy ma prawo do wynagrodzenia i innych świadczeń określonych w układzie zbiorowym pracy lub w przepisach o wynagradzaniu pracowników, obowiązujących w jednostce organizacyjnej zatrudniającej radcę prawnego. Wynagrodzenie to nie może być niższe od wynagrodzenia przewidzianego dla stanowiska pracy głównego specjalisty lub innego równorzędnego stanowiska pracy. Jeżeli prawo do dodatków uzależnione jest od wymogu kierowania zespołem pracowników, wymogu tego nie stosuje się do radcy prawnego.

2. Radca prawny jest uprawniony do dodatkowego wynagrodzenia w wysokości nie niższej niż 65% kosztów zastępstwa sądowego zasądzonych na rzecz strony przez niego zastępowanej lub jej przyznanych w ugodzie, postępowaniu polubownym, arbitrażu zagranicznym lub w postępowaniu egzekucyjnym, jeżeli koszty te zostały poniesione przez stronę przeciwną. W państwowych jednostkach sfery budżetowej wysokość i termin wypłaty wynagrodzenia określa umowa cywilnoprawna.

Art. 22⁵ [Opłaty za czynności]

1. Opłaty za czynności radców prawnych wykonujących zawód w kancelariach radców prawnych lub w spółkach, o których mowa w art. 8 ust. 1, oraz zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej ustala umowa z klientem.

2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych oraz Naczelnej Rady Adwokackiej, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości, stanowiących podstawę do zasądzenia przez sąd kosztów zastępstwa prawnego, mając na względzie, że ustalenie opłaty wyszej niż stawka minimalna, o której mowa w ust. 3, lecz nieprzekraczającej sześciokrotności tej stawki, może być uzasadnione rodzajem i zawartością sprawy oraz niezbędnym nakładem pracy radcy prawnego.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych oraz Naczelnej Rady Adwokackiej, określi, w drodze rozporządzenia, stawki minimalne za czynności radców prawnych, o których mowa w ust. 1, mając na względzie rodzaj i zawartość sprawy oraz wymagany nakład pracy radcy prawnego.

Art. 22⁶ [Ubezpieczenie społeczne] Składki na ubezpieczenie społeczne radcy prawnego opłacają jednostki organizacyjne zatrudniające radcę prawnego, spółki, o których mowa w art. 8 ust. 1, lub osoby fizyczne radcowie prawni wykonujący zawód w kancelarii radcy prawnego lub w spółkach określonych w art. 8 ust. 1.

Art. 22⁷ [Ubezpieczenie OC]

1. Radca prawny podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 4 ust. 1 i art. 6 ust. 1.

2. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów art. 120 Kodeksu pracy.

3. Obowiązek ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy radców prawnych niewykonyjących zawodu.

4. Rada okręgowej izby radców prawnych właściwa ze względu na miejsce zamieszkania radcy prawnego jest obowiązana do przeprowadzania kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1. Spełnienie tego obowiązku ustala się na podstawie okazanej przez radcę prawnego polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia, potwierdzającego zawarcie umowy tego ubezpieczenia, wystawionego przez zakład ubezpieczeń.

5. Minister Sprawiedliwości nadzoruje wykonywanie przez rady okręgowych izb radców prawnych zadań określonych w ust. 4. Dziekani rad okręgowych izb radców prawnych obowiązani są do składania Ministrowi Sprawiedliwości raz w roku, w terminie do dnia 15 marca, sprawozdań z kontroli przeprowadzonych w poprzednim roku kalendarzowym.

Art. 22⁸ [Upoważnienie] Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 22⁷, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 22⁹ [Radca prawny w elektronicznym postępowaniu upominawczym]

1. Dane do składania podpisu elektronicznego na potrzeby elektronicznego postępowania upominawczego są udzielane radcom prawnym po złożeniu stosownego wniosku za pośrednictwem właściwej rady okręgowej izby radców prawnych.

2. Dopuszcza się również komunikowanie się radcy prawnego z sądem w elektronicznym postępowaniu upominawczym przy wykorzystaniu bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą ważnego

kwalifikowanego certyfikatu.

3. Wnioski radców prawnych b d przesyłane włą ciwemu s dowi wraz z potwierdzeniem udziału (zrzeszenia) radcy we włą ciwej okr gowej izbie radców prawnych. Osoby zamierzaj ce komunikowa si z s dem w sposób wskazany w ust. 2 zawiadamiaj o tym s d za po rednictwem włą ciwej rady okr gowej izby radców prawnych, podaj c dane do weryfikacji podpisu elektronicznego.

4. Informacje, o których mowa w ust. 3, włą ciwa rada okr gowej izby radców prawnych przesyła s dowi w terminie 14 dni od daty zło enia wniosku.

Rozdział 3. Uprawnienia do wykonywania zawodu radcy prawnego.

Art. 23 [Nabycie uprawnienia] Prawo wykonywania zawodu radcy prawnego powstaje z chwil dokonania wpisu na list radców prawnych i zło enia lubowania.

Art. 24 [Kwalifikacje; wpis]

1. Na list radców prawnych mo e by wpisany ten, kto:

1) uko czył wy sze studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;

2) *(uchylony)*

3) korzysta w pełni z praw publicznych;

4) ma pełn zdolno do czynno ci prawnych;

5) jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje r kojmi prawidłowego wykonywania zawodu radcy prawnego;

6) odbył w Rzeczypospolitej Polskiej aplikacj radcowsk i zło ył egzamin radcowski, z zastrze eniem art. 25 ust. 1 i 2.

2.⁶⁾ Wpis osoby, która uzyskała pozytywny wynik z egzaminu radcowskiego, lub osób, o których mowa w art. 25 ust. 1 i 2, nast puje na ich wniosek. Uchwał w sprawie wpisu podejmuje rada okr gowej izby radców prawnych włą ciwa odpowiednio ze wzgl du na - miejsce odbycia aplikacji radcowskiej, miejsce zło enia wniosku lub miejsce zamieszkania osoby ubiegaj cej si o wpis.

2a. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, osoba ubiegaj ca si o wpis obowi zana jest doł czy :

1) informacj o niekaralno ci z Krajowego Rejestru Karnego opatrzon dat nie wcze nijsz ni miesi c przed zło eniem wniosku;

2) o wiadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 pa dziernika 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpiecze stwa pa stwa z lat 1944-1990 oraz tre ci tych dokumentów (Dz.U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z pó n. zm.), albo informacj , o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy, w przypadku osób urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r.;

3) umowy o prac wraz z dokumentami okre laj cymi zakres obowi zków lub za wiadczeniami od pracodawcy okre laj cymi zakres obowi zków, lub umowy cywilnoprawne wraz z o wiadczeniem o zło eniu deklaracji do włą ciwego urz du skarbowego oraz zapłaceniu podatku wynikaj ce go z tytułu tych umów - w przypadku osób, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 4 i 5;

4) dokument za wiadczej cy uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk prawnych - w przypadku osób, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 5;

5) za wiadczenie adwokata lub radcy prawnego, z którego wynika b dzie, i osoba ubiegaj ca si o wpis wykonywała wymagaj ce wiedzy prawniczej czynno ci bezpo rednio zwi zane ze wiadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radc prawnego - w przypadku osób, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 4 lit. b i pkt 5 lit. b;

6)⁷⁾ dokumenty za wiadczej ce co najmniej 3-letni okres zatrudnienia w urz dach organów władzy publicznej lub w pa stwowych jednostkach organizacyjnych i wykonywania wymagaj cych wiedzy prawniczej czynno ci bezpo rednio zwi zanych z tworzeniem projektów ustaw, rozporz dze lub aktów prawa miejscowego - w przypadku osób, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 4 lit. c i pkt 5 lit. c;

7)⁸⁾ dokument za wiadczej cy uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu s dziowskiego, prokuratorskiego lub notarialnego.

2b.⁹⁾ *(uchylony)*

2c. Rada okr gowej izby radców prawnych mo e odmówi wpisu na list radców prawnych tylko wtedy, gdy wpis narusza przepisy ust. 1. Radzie okr gowej izby radców prawnych przysługuje prawo wgl du do akt osobowych i dyscyplinarnych ubiegaj ce go si o wpis.

3. *(uchylony)*

4. *(uchylony)*

5. *(uchylony)*

Art. 25 [Zwolnienie z aplikacji i egzaminu]

1. Wymogu odbycia aplikacji radcowskiej i zło enia egzaminu radcowskiego nie stosuje si do:

1) profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych;

2)¹⁰⁾ osób, które przez okres co najmniej 3 lat zajmowały stanowisko radcy lub starszego radcy Prokuratury

Generalnej Skarbu Pa stwa albo wykonywały zawód komornika;

3) osób, które zajmowały stanowisko s dziego, prokuratora lub wykonywały zawód adwokata albo notariusza;

4)¹¹⁾ osób, które zdały egzamin s dziowski lub prokuratorski po dniu 1 stycznia 1991 r. lub egzamin notarialny po dniu 22 kwietnia 1991 r. oraz w okresie 5 lat przed zło eniem wniosku o wpis na list radców prawnych,

ł cznie przez okres co najmniej 3 lat:

a) zajmowały stanowisko asesora s dowego, asesora prokuratorskiego, referendarza s dowego, starszego referendarza s dowego, aplikanta s dowego, aplikanta prokuratorskiego, asystenta prokuratora, asystenta s dziego lub były zatrudnione w S dzie Najw szym, Trybunale Konstytucyjnym lub w mi dzynarodowym organie s dowym, w szczególno ci w Trybunale Sprawiedliwo ci Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka i wykonywały zadania odpowiadaj ce czynno ciom asystenta s dziego lub

b) wykonywały na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej wymagającej wiedzy prawniczej czynno i bezpo rednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.¹²⁾), lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1, lub

c) były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej lub w państwowych jednostkach organizacyjnych i wykonywały wymagającej wiedzy prawniczej czynno i bezpo rednio związane z tworzeniem projektów ustaw, rozporządzeń lub aktów prawa miejscowego;

5) ¹³⁾ osoby, które posiadają stopień naukowy doktora nauk prawnych oraz w okresie 5 lat przed złożeniem wniosku o wpis na list radców prawnych, łącznie przez okres co najmniej 3 lat:

a) zajmowały stanowisko referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, aplikanta sądowego, aplikanta prokuratorskiego, asystenta sądziego, asystenta prokuratora lub

b) wykonywały wymagającej wiedzy prawniczej czynno i bezpo rednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze, lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1, lub

c) były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej lub w państwowych jednostkach organizacyjnych i wykonywały wymagającej wiedzy prawniczej czynno i bezpo rednio związane z tworzeniem projektów ustaw, rozporządzeń lub aktów prawa miejscowego.

2. Do egzaminu radcowskiego składanego przed komisją, o której mowa w art. 36¹, bez odbycia aplikacji radcowskiej mogą przystąpić:

1) doktorzy nauk prawnych;

2) ¹⁴⁾ osoby, które przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione na stanowisku referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta prokuratora, asystenta sądziego lub były zatrudnione w Sądzie Najwyższym, Trybunale Konstytucyjnym lub w międzynarodowym organie sądowym, w szczególności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka i wykonywały zadania odpowiadające czynnościom asystenta sądziego;

3) ¹⁵⁾ osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu wykonywały na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej wymagającej wiedzy prawniczej czynno i bezpo rednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez radcę prawnego lub adwokata w kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1, lub kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze;

4) ¹⁶⁾ osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej i wykonywały wymagającej wiedzy prawniczej czynno i bezpo rednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz tych urzędów;

4a) ¹⁷⁾ osoby, które po ukończeniu aplikacji legislacyjnej przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej lub w państwowych jednostkach organizacyjnych i wykonywały wymagającej wiedzy prawniczej czynno i bezpo rednio związane z tworzeniem projektów ustaw, rozporządzeń lub aktów prawa miejscowego;

5) ¹⁸⁾ osoby, które zdały egzamin sądziecki, prokuratorski, notarialny lub komorniczy;

6) osoby, które zajmują stanowisko radcy lub starszego radcy Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa.

3. Osoby, o których mowa w ust. 2, muszą spełniać wymagania przewidziane w art. 24 ust. 1 pkt 1, 3-5.

4. W przypadku wykonywania pracy w niepełnym wymiarze okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5 oraz w ust. 2 pkt 2-4, podlegają proporcjonalnemu wydłużeniu.

5. Do okresów, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, w przypadku aplikacji sądowej pozaetatowej lub aplikacji prokuratorskiej pozaetatowej zalicza się proporcjonalnie okres trwania tych aplikacji przyjmując, że za każdy miesiąc odbywania aplikacji zalicza się 1/4 miesiąca.

Art. 26 [Ograniczenia] Osoby, które wykonują zawód sądziego, prokuratora, notariusza, komornika, asesora sądowego, prokuratorskiego i notarialnego bądź odbywają aplikację sądową, prokuratorską lub notarialną, nie mogą jednocześnie nie zostać wpisane na list radców prawnych ani wykonywać zawodu radcy prawnego.

Art. 27 [Lubowanie]

1. Rota lubowania składanego przez radcę prawnego ma następujące brzmienie: „lubuj uroczyście w wykonywaniu zawodu radcy prawnego przyczyniając się do ochrony i umacniania porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązków zawodowych wypełniając sumiennie i zgodnie z przepisami prawa, zachowując tajemnicę zawodową, postępując godnie i uczciwie, kierując się zasadami etyki radcy prawnego i sprawiedliwości”.

2. Lubowanie odbiera dziekan rady okręgowej izby radców prawnych prowadzącej list radców prawnych, na którego wpisany został radca prawny.

Art. 28 [Zawieszenie]

1. Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego następuje w wypadku:

1) wykonywania zawodu adwokata;

2) podjęcia pracy w organach wymiaru sprawiedliwości, w organach ścigania lub kancelarii notarialnej;

- 3) podjęcie pracy w Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.
2. Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego następuje także z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego o zastosowaniu tej kary.
3. Zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego nie stosuje się wobec zatrudnionych na stanowiskach radców prawnych w organach, o których mowa w ust. 1 pkt 2.
4. Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych w sprawie zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego powinna być podjęta w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o zaistnieniu zdarzenia, o którym mowa w ust. 1 i 2.
5. Od uchwały, o której mowa w ust. 4, zainteresowanemu służy odwołanie do Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały. Uchwała Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych powinna być podjęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia odwołania.
6. Od uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych zainteresowanemu służy odwołanie do Ministra Sprawiedliwości, zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.
7. Od ostatecznej decyzji Ministra Sprawiedliwości zainteresowanemu oraz Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

Art. 29 [Skreślenie] Skreślenie z listy radców prawnych następuje w wypadku:

- 1) wniosku radcy prawnego;
- 2) (uchylony)
- 3) choćby częściowego ograniczenia zdolności do czynności prawnych;
- 4) utraty z mocy wyroku sądowego praw publicznych;
- 4a) nieuiszczenia składek członkowskich za okres dłuższy niż jeden rok;
- 5) śmierci radcy prawnego;
- 5a) (utracił moc)
- 6) orzeczenia dyscyplinarnego lub wyroku sądowego o pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.

Art. 29¹ [Termin na podjęcie uchwały o skreśleniu] Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych w sprawie skreślenia z listy radców prawnych powinna być podjęta w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o zaistnieniu zdarzenia, o którym mowa w art. 29. Przepis art. 28 ust. 5-7 stosuje się odpowiednio.

Art. 30 [Wstrzymanie; skutki skreślenia]

1. W wypadku gdy przeciwko radcy prawnemu toczy się postępowanie dyscyplinarne albo sądowe o przestępstwo zagrożone dodatkową karą pozbawienia praw publicznych lub prawa do wykonywania zawodu, do czasu zakończenia takiego postępowania można odmówić skreślenia z listy radców prawnych pomimo wniosku radcy prawnego, o którym mowa w art. 29 pkt 1.

2. (uchylony)

Art. 31 [Wpis]

1. Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych w sprawie wpisu na listę radców prawnych powinna być podjęta w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.
2. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, służy odwołanie do Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w terminie 14 dni od daty doręczenia uchwały.
- 2a. Od uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych odmawiając wpisu na listę radców prawnych służy zainteresowanemu odwołanie do Ministra Sprawiedliwości, zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.
- 2b. Od ostatecznej decyzji Ministra Sprawiedliwości zainteresowanemu oraz Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.
3. W wypadku niepodjęcia uchwały przez radę okręgowej izby radców prawnych w terminie 30 dni od złożenia wniosku o wpis, lub niepodjęcia uchwały przez Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w terminie 30 dni od doręczenia odwołania, zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego.

Art. 31¹ [Informowanie ministra o wpisach]

- 1.¹⁹⁾ Rada okręgowej izby radców prawnych przesyła wraz z aktami osobowymi kandydata do Ministra Sprawiedliwości w terminie 7 dni kaźdych uchwał o wpisie na listę radców prawnych, a w terminie 30 dni kaźdych uchwał o wpisie na listę aplikantów radcowskich. Rada okręgowej izby radców prawnych w terminie 7 dni zawiadamia Ministra Sprawiedliwości o kaźdej uchwale o odmowie wpisu na listę radców prawnych, a w terminie 30 dni o kaźdej uchwale o odmowie wpisu na listę aplikantów radcowskich.
2. Jeżeli zawarty w aktach osobowych wniosek o wpis nie zawiera wszystkich wymaganych informacji lub dokumentów, Minister Sprawiedliwości zwraca uchwałę wraz z aktami osobowymi kandydata do właściwej rady okręgowej izby radców prawnych w celu uzupełnienia.

Art. 31² [Sprzeciw ministra]

1. Wpis na listę radców prawnych lub aplikantów radcowskich uważa się za dokonany, jeżeli Minister Sprawiedliwości nie podpisze sprzeciwu od wpisu w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały wraz z aktami osobowymi kandydata. W przypadku, o którym mowa w art. 31¹ ust. 2, bieg tego terminu liczy się wówczas od dnia ponownego doręczenia uchwały wraz z aktami osobowymi. Minister Sprawiedliwości wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.
2. Decyzja Ministra Sprawiedliwości może być zaskarżona do sądu administracyjnego przez zainteresowanego lub organ samorządu w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej decyzji.
3. Niezwłocznie po dokonaniu wpisu na listę aplikantów radcowskich rada okręgowej izby radców prawnych wyznacza aplikantowi termin lubowania. Przepisy art. 27 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4. Aplikacja radcowska i egzamin radcowski.

Art. 32 [Cel; okres; miejsce]

1.²⁰⁾ Celem aplikacji radcowskiej jest przygotowanie aplikanta do należytego i samodzielnego wykonywania zawodu radcy prawnego, w szczególności do wykształcenia umiejętności z zakresu zastępowania procesowego, sporządzania pism, umów i opinii prawnych oraz przyswojenie zasad wykonywania zawodu.

2. Aplikacja radcowska rozpoczyna się 1 stycznia każdego roku i trwa trzy lata.

3. Aplikację radcowską odbywa się w kancelarii radcy prawnego, w spółce radców prawnych lub radców prawnych i adwokatów lub w jednostkach organizacyjnych.

3a. Aplikanci odbywają w trakcie pierwszego roku aplikacji szkolenie z zakresu działania sądownictwa powszechnego i prokuratury. Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych zawiera co roku z Dyrektorem Krajowego Centrum Szkolenia Kadr Sędziów Powszechnych i Prokuratury, porozumienie w sprawie odbywania przez aplikantów szkolenia z zakresu działania sądownictwa powszechnego i prokuratury, w którym ustala się plan szkolenia mający na uwadze zarówno praktyczne, jak i teoretyczne zapoznanie aplikantów ze sposobem funkcjonowania sądownictwa powszechnego i prokuratury, sposób jego odbywania i czas trwania, a także wysokość wynagrodzenia za przeprowadzenie szkolenia.

4.²¹⁾ Aplikantowi, który odbył aplikację radcowską, właściwa rada okręgowa izby radców prawnych wydaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia aplikacji radcowskiej, za wiadczenie o jej odbyciu.

Art. 32¹ [Opłata aplikacji]

1. Aplikacja radcowska jest odpłatna.

2. Szkolenie aplikantów radcowskich pokrywane jest z opłat wnoszonych przez aplikantów do właściwej rady okręgowej izby radców prawnych.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, przy czym wysokość opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia.

4. Okręgowa rada radców prawnych może zwolnić aplikanta radcowskiego od ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 3, w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty.

5. W wypadku podjęcia uchwały o zwolnieniu aplikanta radcowskiego od ponoszenia opłaty w całości lub w części, koszty szkolenia tego aplikanta pokrywane są proporcjonalnie do wysokości zwolnienia, ze środków własnych właściwej rady okręgowej izby radców prawnych.

Art. 33 [Wpis aplikanta]

1. Nabór na aplikację radcowską przeprowadza się w drodze egzaminu wstępnego na aplikację radcowską, zwanego dalej „egzaminem wstępnym”.

2. Aplikantem radcowskim może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 3-5 i uzyskała pozytywną ocenę z egzaminu wstępnego.

3. Wpis na list aplikantów radcowskich następuje na podstawie uchwały rady okręgowej izby radców prawnych właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia, o którym mowa w art. 33⁵ ust. 2. Uzyskanie przez kandydata pozytywnego wyniku z egzaminu wstępnego uprawnia go do złożenia wniosku o wpis na list aplikantów radcowskich w ciągu 2 lat od dnia doręczenia uchwały o wyniku egzaminu wstępnego.

4. Nie może na odmówić wpisu osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 2 i 3.

5. Do aplikantów radcowskich oraz do postpowania o wpis na list aplikantów radcowskich przepisy art. 3 ust. 3-5, art. 11, art. 12 ust. 1, art. 23, art. 24 ust. 1 pkt 1, 3-5, ust. 2a pkt 1 i ust. 2c oraz art. 31¹ stosuje się odpowiednio.

6. Rada okręgowej izby radców prawnych podejmuje uchwałę w sprawie wpisu na list aplikantów radcowskich w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

7. Od uchwały, o której mowa w ust. 6, służy odwołanie do Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

8. Od ostatecznej uchwały odmawiającej wpisu na list aplikantów radcowskich zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

9. W przypadku niepodjęcia uchwały przez radę okręgowej izby radców prawnych w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wpis na list aplikantów radcowskich lub niepodjęcia uchwały przez Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w terminie 30 dni od dnia doręczenia odwołania zainteresowanemu służy skarga na bezczynność do sądu administracyjnego.

Art. 33¹ [Egzamin konkursowy]

1. Egzamin wstępny przeprowadzają komisje egzaminacyjne do spraw aplikacji radcowskiej przy Ministrze Sprawiedliwości, powołane w drodze zarządzenia, zwane dalej „komisjami kwalifikacyjnymi”. Właściwość komisji kwalifikacyjnej obejmuje obszar właściwość jednej lub kilku okręgowych izb radców prawnych.

1a. Minister Sprawiedliwości, nie później niż 21 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu wstępnego, może powołać na obszarze właściwość okręgowych izb radców prawnych więcej niż jedną komisję kwalifikacyjną do przeprowadzenia egzaminu, jeżeli przemawiają za tym względy organizacyjne, a w szczególności o liczba kandydatów przystępujących do egzaminu. Przepisu art. 33⁵ ust. 5 nie stosuje się.

2. Minister Sprawiedliwości jest organem wyższego stopnia w stosunku do komisji kwalifikacyjnej.

3. Egzamin wstępny polega na sprawdzeniu wiedzy kandydata na aplikanta radcowskiego, zwanego dalej „kandydatem”, z zakresu: materialnego i procesowego prawa karnego, materialnego i procesowego prawa wykroczeń, prawa karnego skarbowego, materialnego i procesowego prawa cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa gospodarczego, spółek prawa handlowego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, materialnego i procesowego prawa administracyjnego, postpowania sądowniczo-administracyjnego, prawa Unii Europejskiej, prawa konstytucyjnego oraz prawa o ustroju sądów i prokuratur, samorządu adwokackiego, radcowskiego i innych organów ochrony prawnej działających w Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Egzamin wstępny na aplikację radcowską i adwokacką przeprowadza się raz w roku w terminie wskazanym przez Ministra Sprawiedliwości.

5. W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej przeprowadzenie egzaminu wstępnego przez daną komisję kwalifikacyjną w terminie, o którym mowa w ust. 4, Minister Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu wstępnego przez tę komisję kwalifikacyjną, o którym przewodniczący komisji kwalifikacyjnej zawiadamia kandydatów listem poleconym oraz obwieszcza na tablicy ogłoszeń w siedzibie

wyznaczonej okręgowej izby radców prawnych. Przepis art. 75b ust. 5, 7-11 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze stosuje się odpowiednio, z wyłączeniem terminu, o którym mowa w art. 75b ust. 9 tej ustawy.

Art. 33² [Pytania testowe; odesłanie do Prawa o adwokaturze] Do przygotowania pytań testowych na egzamin wstępny dla kandydatów na aplikację radcowską oraz wydrukowania i doręczenia pytań testowych poszczególnym komisjom kwalifikacyjnym stosuje się art. 75b ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze.

Art. 33³ [Zgłoszenie przystąpienia do egzaminu]

1. Minister Sprawiedliwości zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku ogłoszenie o egzaminie wstępnym, w którym podaje w szczególności:

1) termin złożenia zgłoszenia o przystąpieniu do egzaminu wstępnego na aplikację radcowską, zwanego dalej „zgłoszeniem”;

2) właściwe miejscowo także z komisji kwalifikacyjnych i adres jej siedziby;

3) termin przeprowadzenia egzaminu wstępnego;

4) wysokość opłaty za egzamin wstępny, o której mowa w art. 33⁴ ust. 1.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, powinno zawierać:

1) wniosek o dopuszczenie do egzaminu wstępnego;

2) kwestionariusz osobowy;

3) życiorys;

4) 23) kopie dokumentu potwierdzającego ukończenie wyśszych studiów prawnych w Rzeczypospolitej Polskiej

i uzyskanie tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawnych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej, albo za wyłączeniem o zdaniu egzaminu magisterskiego;

5) 24) (uchylony)

6) oryginał dowodu uiszczenia opłaty za egzamin wstępny;

7) zdjęcie zgodnie z wymaganiami obowiązującymi przy wydawaniu dowodów osobistych.

2a. 25) Zamiast dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 4, może być złożone za wiadczenie, z którego wynika, iż

kandydat zdał wszystkie egzaminy i odbył praktyki przewidziane w planie wyśszych studiów prawnych oraz ma wyznaczony termin egzaminu magisterskiego. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu wstępnego takiego kandydata jest złożenie przez niego w siedzibie komisji kwalifikacyjnej nie później niż 7 dni przed terminem egzaminu wstępnego dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 4.

3. Zgłoszenie powinno być złożone przez kandydata najpóźniej 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu wstępnego do komisji kwalifikacyjnej. Termin do złożenia zgłoszenia nie podlega przywróceniu.

4. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymagań formalnych określonych w ust. 2, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wzywa kandydata listem poleconym do usunięcia braków w trybie przepisu art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.

5. Jeżeli kandydat nie uzupełni braków formalnych zgłoszenia zgodnie z ust. 4 lub nie spełni warunku, o którym mowa w ust. 2a, zgłoszenie pozostawia się bez rozpoznania. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania przewodniczący komisji kwalifikacyjnej orzeka postanowieniem i zawiadamia kandydata listem poleconym za pośrednictwem odbioru. Na postanowienie przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości. Jeżeli zażalenie jest uzasadnione, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej może, nie przysyłając akt Ministrowi Sprawiedliwości, uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę rozpoznać na nowo.

6. W wypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w egzaminie wstępnym, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wzywa go w trybie określonym w ust. 4, do uiszczenia opłaty w terminie 7 dni.

7. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 6, nie uiścił opłaty za udział w egzaminie wstępnym, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wydaje postanowienie o zwrocie zgłoszenia. Na postanowienie to przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości.

8. Jeżeli zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w ust. 3, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie wstępnym. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.

9. O terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu wstępnego przewodniczący komisji kwalifikacyjnej zawiadamia kandydata, który został zakwalifikowany do udziału w egzaminie wstępnym, listem poleconym za pośrednictwem odbioru, co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu wstępnego.

Art. 33⁴ [Opłata za egzamin wstępny]

1. Kandydat uiszcza opłatę za egzamin wstępny, która stanowi dochód budżetu państwa.

1a. W przypadku wydania postanowienia o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania, wydania decyzji odmawiającej dopuszczenia do udziału w egzaminie wstępnym albo złożenia nie później niż 14 dni przed terminem egzaminu wstępnego pisemnego o wiadczenia kandydata o odstąpieniu od udziału w egzaminie wstępnym, dwie trzecie uiszczonej opłaty podlega zwrotowi na pisemny wniosek kandydata złożony przewodniczącemu komisji kwalifikacyjnej w terminie 30 dni od dnia złożenia tego wniosku.

2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty - nie wyższą niż równoważną minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem” - uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu wstępnego.

Art. 33⁵ [Skład komisji kwalifikacyjnej]

1. Minister Sprawiedliwości może powołać komisje kwalifikacyjne spośród osób, których wiedza, do wiadczenia i autorytet dają im właściwe miejscowo przebiegu egzaminu wstępnego.

2. Komisja kwalifikacyjna składa się z siedmiu członków. W skład komisji kwalifikacyjnej wchodzi:

1) trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości; przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości może być także, po wyrażeniu zgody, osoba z dziedziny prawa;

2) dwaj przedstawiciele delegowani przez Krajową Radę Radców Prawnych;

3) jeden pracownik naukowy, naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Polskiej Akademii Nauk i posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu nauk prawnych;

- 4) jeden prokurator bądź cy prokuratorem powołanym co najmniej na stanowisko prokuratora prokuratury okręgowej, również prokurator w stanie spoczynku.
3. Osoby, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, nie mogą być radcami prawnymi.
4. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji kwalifikacyjnej i jego zastępcę spośród swoich przedstawicieli. Podczas nieobecności przewodniczącego zastępcą przewodniczącego jest upoważniony do podejmowania jego czynności.
- 4a. Komisja kwalifikacyjna czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu wstępnego. Przewodniczący komisji kwalifikacyjnej kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz.
5. Kadencja komisji kwalifikacyjnej trwa 2 lata.
6. Nieoddelegowanie przedstawicieli do pracy w komisji kwalifikacyjnej przez obowiązujące organy lub niestawiennictwo członka komisji kwalifikacyjnej nie wstrzymuje prac komisji kwalifikacyjnej.
7. Przewodniczącemu i członkom komisji kwalifikacyjnej przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należących przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
8. Przewodniczącemu i członkowi komisji kwalifikacyjnej należącemu do państwa członkowskiego Unii Europejskiej przysługuje wynagrodzenie za czynności związane z udziałem w komisji kwalifikacyjnej.
9. Właściwa dla siedziby komisji kwalifikacyjnej rada okręgowej izby radców prawnych zapewnia obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji, w tym przeprowadzanie egzaminu wstępnego jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.
10. Ze środków przekazanych na zadanie zlecone, o którym mowa w ust. 9, właściwe rady pokrywają koszty przeprowadzenia egzaminu wstępnego oraz wydatki związane z działalnością komisji kwalifikacyjnej.
11. Wydatki związane z działalnością komisji kwalifikacyjnej, w tym z przeprowadzaniem egzaminu wstępnego, oraz wynagrodzenie członków komisji kwalifikacyjnej pokrywane są z budżetu państwa, która pozostaje w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.
12. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji kwalifikacyjnej oraz powoływania i odwoływania członków komisji kwalifikacyjnej,
- 2) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i członków komisji kwalifikacyjnej, uwzględniając liczbę osób, które zgłosiły zgłoszenie o przystąpieniu do egzaminu wstępnego, zakres i nakład ich pracy w zorganizowaniu i w przebiegu egzaminu wstępnego oraz tryb wypłacania tego wynagrodzenia,
- 3) szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu wstępnego, w szczególności:
 - a) sposób działania komisji kwalifikacyjnej,
 - b) sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji kwalifikacyjnej przez rady okręgowych izb radców prawnych, w tym przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z obsługą - uwzględniając konieczność prawidłowego, terminowego i efektywnego przeprowadzenia naboru na aplikację i przebiegu egzaminu wstępnego oraz zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji kwalifikacyjnej.

Art. 33⁶ [Wygaśnięcie członkostwa]

1. Członkostwo w komisji kwalifikacyjnej wygasa w przypadku śmierci członka komisji kwalifikacyjnej.
2. Minister Sprawiedliwości odwołuje członka komisji kwalifikacyjnej w przypadku:
 - 1) złożenia rezygnacji;
 - 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie przez niego funkcji członka komisji kwalifikacyjnej;
 - 3) niespełnienia warunków, o których mowa w art. 33⁵ ust. 2;
 - 4) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków, z tym że odwołanie członka komisji kwalifikacyjnej, o którym mowa w art. 33⁵ ust. 2 pkt 2, następuje za zgodą Krajowej Rady Radców Prawnych;
 - 5) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.
3. Minister Sprawiedliwości może odwołać członka komisji kwalifikacyjnej w przypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w związku z podejrzeniem o popełnienie przez niego przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego.
4. Wygaśnięcie członkostwa lub odwołanie członka ze składu komisji kwalifikacyjnej w czasie trwania postępowania konkursowego nie wstrzymuje prac komisji kwalifikacyjnej.
5. W wypadku wygaśnięcia członkostwa lub odwołania członka komisji kwalifikacyjnej przed upływem kadencji Minister Sprawiedliwości powołuje w terminie 7 dni nowego członka na okres do końca kadencji.

6. (uchylony)

Art. 33⁷ [Wyłączenie z prac komisji]

1. Z prac komisji kwalifikacyjnej na czas przeprowadzenia egzaminu wstępnego podlega wyłączeniu członek komisji kwalifikacyjnej, jeżeli kandydat zakwalifikowany do egzaminu wstępnego jest:
 - 1) jego małżonkiem;
 - 2) osobą pozostającą z nim w stosunku:
 - a) pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia,
 - b) przysposobienia;
 - 3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu;
 - 4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku osobistym innego rodzaju, który mógłby wywoływać wątpliwość co do bezstronności członka komisji kwalifikacyjnej.
2. Powody wyłączenia trwają pomimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.
3. Członkowie komisji kwalifikacyjnej przed rozpoczęciem egzaminu wstępnego składają pisemne oświadczenia, iż nie pozostają z żadnym z kandydatów zakwalifikowanych do egzaminu wstępnego w stosunku, o którym mowa w ust. 1.
4. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego.

Art. 33⁸ [Przebieg egzaminu]

1. Egzamin wstępny odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji kwalifikacyjnej.
2. Nieobecność kandydata podczas egzaminu wstępnego oraz stawienie się na egzamin wstępny po jego rozpoczęciu, bez względu na przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w egzaminie wstępnym.

3. Kandydaci podczas egzaminu wstępnego nie mogą korzystać z tekstów aktów prawnych, komentarzy, orzecznictwa oraz innej pomocy, a także nie mogą posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

4. Przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wyklucza z egzaminu wstępnego kandydata, który podczas egzaminu wstępnego korzystał z pomocy innej osoby, posługiwał się niedozwolonymi materiałami lub urządzeniami, pomagał pozostałym kandydatom lub w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu wstępnego.

5. Wykluczenie, o którym mowa w ust. 4, następuje w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

6. Postanowienie o wykluczeniu stanowi podstawą do wydania przez komisję kwalifikacyjną uchwały o negatywnym wyniku z egzaminu wstępnego.

Art. 33⁹ [Test; protokół]

1. Egzamin wstępny polega na rozwinięciu testu składającego się z zestawu 150 pytań zawierających po trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa, oraz z karty odpowiedzi. Kandydat może wybrać tylko jedną odpowiedź, którą zaznacza na karcie odpowiedzi stanowiącej integralną część testu. Za każdą prawidłową odpowiedź kandydat uzyskuje 1 punkt.

1a.²⁶⁾ Wybór odpowiedzi polega na zakreśleniu na karcie odpowiedzi jednej z trzech propozycji odpowiedzi (A albo B, albo C).

1b.²⁷⁾ Zmiana zakresu jednej odpowiedzi jest niedozwolona.

1c.²⁸⁾ Wyłączenie podstawy ustalenia wyniku kandydata stanowi odpowiedź zakreślona na karcie odpowiedzi.

1d.²⁹⁾ Prawidłowość odpowiedzi ocenia się według stanu prawnego obowiązującego w dniu egzaminu

wstępnego.

2. Test sprawdza komisja kwalifikacyjna w składzie, który przeprowadza egzamin wstępny.

3. Pozytywny wynik z egzaminu wstępnego otrzymuje kandydat, który uzyskał z testu co najmniej 100 punktów.

4. Z przebiegu egzaminu wstępnego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji kwalifikacyjnej uczestniczący w egzaminie wstępnym. Członkowie komisji kwalifikacyjnej mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

5. Przewodniczący komisji kwalifikacyjnej przesyła Ministrowi Sprawiedliwości protokół w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

6. Dokumentację związaną z przeprowadzeniem egzaminu wstępnego, po jego zakończeniu, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej przekazuje właściwej radzie okręgowej izby radców prawnych, z czego sporządza się protokół. Kopia protokołu przewodniczący komisji kwalifikacyjnej przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

Art. 33¹⁰ [Wynik egzaminu wstępnego]

1. Po przeprowadzeniu egzaminu wstępnego komisja kwalifikacyjna ustala wynik kandydata w drodze uchwały i doręcza odpis uchwały kandydatowi i Ministrowi Sprawiedliwości.

2. Przewodniczący komisji kwalifikacyjnej niezwłocznie ogłasza wyniki egzaminu wstępnego.

3. W terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały komisji kwalifikacyjnej ustalający wynik egzaminu wstępnego, kandydatowi służy odwołanie do Ministra Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości rozstrzyga odwołanie w formie decyzji administracyjnej.

4. Jeżeli w trakcie ponownego rozpoznania sprawy na skutek złożonego odwołania od uchwały, o której mowa w ust. 1, zostanie stwierdzony błąd rachunkowy lub inna oczywista omyłka pisarska zawarta w uchwale komisji kwalifikacyjnej, Minister Sprawiedliwości uchyla uchwałę i przekazuje sprawę komisji kwalifikacyjnej do ponownego rozpoznania. Przepis ten nie narusza art. 138 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.

5. Minister Sprawiedliwości zawiadamia o wynikach egzaminu wstępnego radę okręgową izb radców prawnych i publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej imiona i nazwiska osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu oraz imiona ich rodziców.

Art. 34 [Uprawnienia]³⁰⁾

1. Pracownikowi wpisanemu na list aplikantów radcowskich, który uzyskał zgodę pracodawcy na odbywanie aplikacji radcowskiej, przysługuje zwolnienie od pracy w celu uczestniczenia w obowiązkowych zajęciach szkoleniowych z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

2. Pracownikowi wpisanemu na list aplikantów radcowskich, który nie uzyskał zgody pracodawcy na odbywanie aplikacji radcowskiej, przysługuje zwolnienie od pracy w celu uczestniczenia w obowiązkowych zajęciach szkoleniowych bez zachowania prawa do wynagrodzenia.

3. Pracownikowi przysługuje prawo do urlopu płatnego w wysokości 80% wynagrodzenia, w wymiarze 30 dni kalendarzowych, na przygotowanie się do egzaminu radcowskiego. Z uprawnienia tego może skorzystać tylko raz.

4. Pracownikowi przysługuje zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu uczestniczenia w egzaminie wstępnym i radcowskim.

Art. 35 [Obowiązki] Do obowiązków aplikanta radcowskiego należą:

1) uczestniczenie w przewidzianych programem zajęciach teoretycznych i praktycznych;

2) samodzielne pogłębianie wiedzy prawniczej i praktycznych umiejętności zawodowych;

3) przestrzeganie dyscypliny szkolenia i pracy;

4) przystąpienie do egzaminu radcowskiego w wyznaczonym terminie.

Art. 35¹ [Uprawnienia aplikanta]

1.³¹⁾ Po sześciu miesiącach aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego przed sądami, organami ścigania, organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu.

2.³²⁾ Przez okres roku od daty zakończenia aplikacji wskazanej w zażądaniu o odbycie aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego w zakresie, o którym mowa w ust. 1.

3.³³⁾ Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, dotyczą również spraw objętych świadczeniem pomocy prawnej z urzędu.

4.³⁴⁾ Aplikant radcowski może sporządzać i podpisywać pisma procesowe związane z występowaniem radcy prawnego przed sądami, organami ścigania i organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami - z wyjątkiem upoważnienia radcy prawnego, z wyjątkiem apelacji, skargi kasacyjnej i skargi konstytucyjnej.

5. Aplikant adwokacki może zastąpić radcę prawnego na takich samych zasadach jak adwokata, jeżeli radca prawny jest współnikiem w spółce adwokacko-radcowskiej.

Art. 36 [Zespół do przygotowania pytań testowych]

1.³⁵⁾ Minister Sprawiedliwości powołuje przedkandydatów egzaminem radcowskim, w drodze zarządzenia, zespół do przygotowania zadań na egzamin radcowski, zwany dalej "zespołem".

2. W skład zespołu wchodzi:

1) czterech radców prawni delegowani przez Krajową Radę Radców Prawnych,

2) czterech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości

- których wiedza i doświadczenie daje im warunki prawidłowego przygotowania egzaminu radcowskiego.

3. Pracami zespołu kieruje przewodniczący lub w przypadku jego nieobecności zastępca, powołani przez Ministra Sprawiedliwości spośród osób, o których mowa w ust. 2 pkt 2.

4.³⁶⁾ Obsługa administracyjno-biurowa zespołu zapewnia Minister Sprawiedliwości. W ramach obsługi administracyjno-biurowej zespołu Minister Sprawiedliwości uzgadnia z przewodniczącym zespołu lub jego zastępcą terminarz pracy zespołu oraz zapewnia zespołowi miejsce i odpowiednie warunki pracy.

5. Przewodniczącemu i członkom zespołu przysługuje wynagrodzenie.

6.³⁷⁾ (uchylony)

7.³⁸⁾ (uchylony)

8.³⁹⁾ Na każde z zadań egzaminu radcowskiego zespół sporządza zadania wraz z opisami istotnych zagadnień z zakresu prawa karnego, cywilnego lub rodzinnego, gospodarczego, administracyjnego i zasad wykonywania zawodu.

9.⁴⁰⁾ Rada Okręgowej Izby Radców Prawnych może zgłaszać zespołowi, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje zadań wraz z opisami istotnych zagadnień.

10.⁴¹⁾ Ostateczny wybór zadań wraz z opisami istotnych zagadnień ustala zespół w głosowaniu obecności co najmniej 5 członków zespołu. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zespołu.

11.⁴²⁾ Do wydrukowania i doręczenia zadań wraz z opisami istotnych zagadnień poszczególnym komisjom egzaminacyjnym, o których mowa w art. 361 ust. 2, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.⁴³⁾), jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy.

12.⁴⁴⁾ Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określa, w drodze rozporządzenia:

1) tryb i sposób działania zespołu,

2) tryb i sposób zgłaszania propozycji zadań wraz z opisami istotnych zagadnień, ich przygotowania, przechowywania oraz przekazywania komisjom egzaminacyjnym, o których mowa w art. 361 ust. 2, zadań na egzamin radcowski

- uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu radcowskiego, w szczególności konieczność zabezpieczenia zadań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem;

3) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i członków zespołu, uwzględniając nakład ich pracy i zakres obowiązków.

13.⁴⁵⁾ Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 11, mając na uwadze konieczność zachowania zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców i zabezpieczenia zadań oraz opisów istotnych zagadnień przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 36¹ [Egzamin radcowski]

1. Do egzaminu radcowskiego może przystąpić osoba, która odbyła aplikację radcowską i otrzymała za wiadczenie o jej odbyciu oraz osoba, o której mowa w art. 25 ust. 2.

2. Egzamin radcowski przeprowadzają komisje egzaminacyjne do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego, zwane dalej „komisjami egzaminacyjnymi”, w składzie 8 członków, powoływane na obszarze właściwości jednej lub kilku okręgowych izb radców prawnych. Przepisy art. 33¹ ust. 1a oraz art. 33⁵ ust. 5 stosuje się odpowiednio.

3. Członków komisji egzaminacyjnych powołuje się spośród specjalistów z dziedziny prawa objętych egzaminem, których wiedza i doświadczenie daje im warunki prawidłowego przebiegu egzaminu.

4.⁴⁶⁾ W skład komisji egzaminacyjnych wchodzi 4 osoby wskazane przez Ministra Sprawiedliwości i 4 osoby wskazane przez Krajową Radę Radców Prawnych spośród radców prawnych.

5.⁴⁷⁾ Minister Sprawiedliwości powołuje, w drodze zarządzenia, komisje egzaminacyjne na obszarze właściwości jednej lub kilku okręgowych izb radców prawnych oraz wyznacza, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, przewodniczącego komisji egzaminacyjnej i jego zastępcę.

6. Komisja egzaminacyjna czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu radcowskiego. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz.

7.⁴⁸⁾ Do wygaśnięcia członkostwa lub odwołania członka komisji egzaminacyjnej przepisy art. 33⁶ stosuje się odpowiednio.

8.⁴⁹⁾ Członkowie komisji egzaminacyjnych składają oświadczenia, o których mowa w art. 33⁷ ust. 3, w terminie 7 dni od dnia upływu terminu do złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu radcowskiego. W przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 33⁷ ust. 1, przewodniczący komisji egzaminacyjnej zawiadamia o tym niezwłocznie Ministra Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości odwołuje członka komisji egzaminacyjnej z przyczyn określonych w art. 33⁷ ust. 1. Przepis art. 33⁷ ust. 2 stosuje się.

9. Egzamin radcowski przeprowadza się raz w roku w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Krajową Radą Radców Prawnych.

10.⁵⁰⁾ W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej przeprowadzenie egzaminu przez komisję egzaminacyjną w terminie, o którym mowa w ust. 9, Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady

Radców Prawnych wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu przez tę komisję egzaminacyjną. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej zawiadamia zdających o dodatkowym terminie egzaminu listem poleconym za pośrednictwem odbioru oraz obwieszcza na tablicy ogłoszeń w siedzibie wyznaczonej okręgowej izby radców prawnych. Przepisy art. 36 ust. 5 i 8-11 stosuje się odpowiednio.

11. Przewodniczącemu i członkom komisji egzaminacyjnej przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należących przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

12. Przewodniczącemu i członkowi komisji egzaminacyjnej niebędącemu pracownikiem administracji rządowej przysługuje wynagrodzenie za czynności związane z udziałem w komisji egzaminacyjnej.

13. Właściwa dla siedziby komisji egzaminacyjnej rada okręgowej izby radców prawnych zapewnia obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji egzaminacyjnej, w tym przeprowadzanie egzaminu radcowskiego jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

14. Ze środków przekazanych na zadanie zlecone, o którym mowa w ust. 13, właściwe rady pokrywają koszty przeprowadzenia egzaminu radcowskiego oraz wydatki związane z działalnością komisji egzaminacyjnej.

15. Wydatki związane z działalnością komisji egzaminacyjnej, w tym z przeprowadzaniem egzaminu radcowskiego, oraz wynagrodzenie przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnej pokrywane są z budżetu państwa, która pozostaje w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

16. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji egzaminacyjnej oraz powoływania i odwoływania członków komisji egzaminacyjnej,
- 2) rodzaj dokumentów, o których mowa w art. 36² ust. 4 pkt 3 i 5-9,
- 3) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnej, uwzględniając liczbę osób przystępujących do egzaminu, zakres i nakład ich pracy w zorganizowaniu i w przebiegu egzaminu radcowskiego oraz tryb wypłacania tego wynagrodzenia,
- 4) szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu radcowskiego, w szczególności:
 - a) sposób działania komisji egzaminacyjnej,
 - b) czas trwania poszczególnych części egzaminu radcowskiego,
 - c) sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji egzaminacyjnej przez okręgową izbę radców prawnych, w tym przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z obsługą - uwzględniając konieczność prawidłowego, terminowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu, zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji egzaminacyjnej oraz konieczności uzyskania informacji niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzaminu radcowskiego.

Art. 36² [Ogłoszenie o egzaminie radcowskim w BIP]

1. ⁵¹⁾ Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Krajową Radą Radców Prawnych zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej, nie później niż na 90 dni przed terminem egzaminu radcowskiego, ogłoszenie o egzaminie radcowskim, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu radcowskiego, zwanego dalej „wnioskiem”;
- 2) właściwe miejscowo ka dej z komisji egzaminacyjnych i adres jej siedziby, termin przeprowadzenia ka dej części egzaminu radcowskiego;
- 3) wysokość opłaty za egzamin radcowski.

2. ⁵²⁾ Aplikanci radcowscy składają wniosek do komisji egzaminacyjnej na obszarze właściwej rady okręgowej izby radców prawnych, w której odbyli aplikację radcowską. Osoby uprawnione do przystąpienia do egzaminu radcowskiego bez odbycia aplikacji składają wniosek do komisji egzaminacyjnej na obszarze właściwej rady okręgowej izby radców prawnych właściwej ze względu na ich miejsce zamieszkania, a w przypadku braku miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do wybranej komisji egzaminacyjnej. Rady okręgowych izb radców prawnych, każdego roku, w terminie 7 dni od dnia zakończenia aplikacji radcowskiej, przekazują właściwej terytorialnie komisji egzaminacyjnej oraz Ministrowi Sprawiedliwości list osób, które odbyły aplikację radcowską.

3. Osoby, które odbyły aplikację radcowską, dołączają do wniosku za pośrednictwem o odbyciu aplikacji radcowskiej oraz oryginał dowodu uiszczenia opłaty za egzamin radcowski.

4. Osoby uprawnione do przystąpienia do egzaminu radcowskiego bez odbycia aplikacji dołączają do wniosku odpowiednio:

- 1) kwestionariusz osobowy;
- 2) życiorys;
- 3) dokument zaświadczający o uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk prawnych;
- 4) ⁵³⁾ kopii dokumentu potwierdzającego ukończenie wszystkich studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskanie tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) ⁵⁴⁾ dokumenty zaświadczające co najmniej 4-letni okres zatrudnienia, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 2, na stanowiskach referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta prokuratora lub asystenta sądziego, a w przypadku osób, które były zatrudnione w Sądzie Najwyższym, Trybunale Konstytucyjnym lub w międzynarodowym organie sądowym, w szczególności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka i wykonywały zadania odpowiadające czynnościom asystenta sądziego - również dokumenty określające zakres ich obowiązków;
- 6) ⁵⁵⁾ dokumenty zaświadczające co najmniej 4-letni okres wykonywania na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej przez radcę prawnego lub adwokata w kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1, lub kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których

mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze;

7) ⁵⁶⁾ dokumenty za wiadczenia ce co najmniej 4-letni okres zatrudnienia w urzędach organów władzy publicznej i wykonywania wymaganych wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych z wiadczeniem pomocy prawnej na rzecz tych urzędów;

7a) ⁵⁷⁾ dokument za wiadczenia cy o ukończeniu aplikacji legislacyjnej oraz dokumenty za wiadczenia ce co najmniej 4-letni okres zatrudnienia w urzędach organów władzy publicznej lub w państwowych jednostkach organizacyjnych i wykonywania wymaganych wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych z tworzeniem projektów ustaw, rozporządzeń lub aktów prawa miejscowego;

8) ⁵⁸⁾ dokument za wiadczenia cy uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu sędziowskiego, prokuratorskiego, notarialnego lub komorniczego;

9) dokumenty potwierdzające zatrudnienie na stanowisku radcy lub starszego radcy Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa;

10) ⁵⁹⁾ (uchylony)

11) oryginał dowodu uiszczenia opłaty za egzamin radcowski;

12) 3 zdjęcia zgodnie z wymaganiami obowiązującymi przy wydawaniu dowodów osobistych.

5. Osoby, o których mowa w:

1) ust. 3 - składają wniosek najpóźniej w terminie 21 dni,

2) ust. 4 - składają wniosek najpóźniej w terminie 45 dni

- przed dniem rozpoczęcia egzaminu radcowskiego. Przepisy art. 33³ ust. 4-9 stosuje się odpowiednio.

Art. 36³ [Opłata egzaminacyjna]

1. Kandydat uiszcza opłat za egzamin radcowski, która stanowi dochód budżetu państwa.

1a. W przypadku wydania postanowienia o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania, wydania decyzji odmawiającej dopuszczenia do udziału w egzaminie radcowskim albo złożenia nie później niż 14 dni przed terminem egzaminu radcowskiego pisemnego o wiadczenia kandydata o odstąpieniu od udziału w egzaminie radcowskim, dwie trzecie uiszczonej opłaty podlega zwrotowi na pisemny wniosek kandydata złożony przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej w terminie 30 dni od dnia złożenia tego wniosku.

2. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty egzaminacyjnej - nie wyższą niż równoważną minimalnego wynagrodzenia - uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu radcowskiego.

Art. 36⁴ [Przebieg egzaminu]

1. ⁶⁰⁾ Egzamin radcowski polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego osoby przystępującej do egzaminu radcowskiego, zwanej dalej "zdajcym", do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu radcy prawnego.

2. Egzamin radcowski składa się z części pisemnych.

3. ⁶¹⁾ (uchylony)

4. ⁶²⁾ (uchylony)

5. ⁶³⁾ Pierwsza część egzaminu radcowskiego obejmuje rozwiązanie zadania z zakresu prawa karnego,

polegającego na przygotowaniu aktu oskarżenia albo apelacji, a w przypadku uznania, że jest brak podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

6. ⁶⁴⁾ Druga część egzaminu radcowskiego obejmuje rozwiązanie zadania z zakresu prawa cywilnego lub rodzinnego, polegającego na przygotowaniu pozwu lub wniosku albo apelacji, a w przypadku uznania, że jest brak podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

7. ⁶⁵⁾ Trzecia część egzaminu radcowskiego obejmuje rozwiązanie zadania z zakresu prawa gospodarczego, polegającego na przygotowaniu umowy albo sporządzeniu pozwu, wniosku lub apelacji, a w przypadku uznania, że jest brak podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

8. ⁶⁶⁾ Czwarta część egzaminu radcowskiego obejmuje rozwiązanie zadania z zakresu prawa administracyjnego, polegającego na przygotowaniu skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, a w przypadku uznania, że jest brak podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

8a. ⁶⁷⁾ Piąta część egzaminu radcowskiego obejmuje rozwiązanie zadania z zakresu zasad wykonywania zawodu lub zasad etyki polegającego na przygotowaniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

9. ⁶⁸⁾ (uchylony)

10. ⁶⁹⁾ Egzaminatorzy dokonują oceny każdej z części egzaminu radcowskiego z zastosowaniem następującej

skali ocen:

1) oceny pozytywne:

- a) celująca (6),
- b) bardzo dobra (5),
- c) dobra (4),
- d) dostateczna (3);

2) ocena negatywna - niedostateczna (2).

11. Podczas egzaminu radcowskiego zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

12. ⁷⁰⁾ W trakcie egzaminu radcowskiego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecznictwa.

13.⁷¹⁾ Przepisy art. 338 ust. 1, 2 i 4-6 stosuje się odpowiednio.

Art. 36⁵ [Oceny prac]

1.⁷²⁾ (uchylony)

2.⁷³⁾ Oceny rozwi zania ka dego z zada z cz ci od pierwszej do czwartej egzaminu radcowskiego dokonuj niezale nie od siebie dwaj egzaminatorzy z dziedzin prawa, których dotyczy praca pisemna, jeden spo ród wskazanych przez Ministra Sprawiedliwo ci, drugi spo ród wskazanych przez Krajow Rad Radców Prawnych, bior c pod uwag w szczególno ci zachowanie wymogów formalnych, zastosowanie wła ciwych przepisów prawa i umiej tno ich interpretacji, poprawno zaproponowanego przez zdaj cego sposobu rozstrzygni cia problemu z uwzgl dnieniem interesu strony, któr zgodnie z zadaniem reprezentuje. Oceny rozwi zania zadania z cz ci pi tej egzaminu radcowskiego dokonuj niezale nie od siebie dwaj egzaminatorzy wyznaczeni przez przewodnicz cego komisji egzaminacyjnej, jeden spo ród wskazanych przez Ministra Sprawiedliwo ci, drugi spo ród wskazanych przez Krajow Rad Radców Prawnych, bior c pod uwag w szczególno ci zachowanie wymogów formalnych, zastosowanie wła ciwych przepisów prawa i umiej tno ich interpretacji, poprawno zaproponowanego przez zdaj cego sposobu rozstrzygni cia problemu z uwzgl dnieniem interesu publicznego.

3. Ka dy z egzaminatorów sprawdzaj cych prac pisemn wystawia ocen cz stkow i sporz dza pisemne uzasadnienie wystawionej oceny cz stkowej i przekazuje je niezwłocznie przewodnicz cemu komisji egzaminacyjnej, który zał cza wszystkie uzasadnienia ocen cz stkowych dotycz ce prac zdaj cego do protokołu z przebiegu egzaminu radcowskiego.

4.⁷⁴⁾ Ostateczn ocen z pracy pisemnej dotycz cej danego zadania z cz ci egzaminu radcowskiego stanowi rednia ocen cz stkowych przyznanych przez ka dego z egzaminatorów, przy czym:

1) oceny pozytywne to:

a) celuj ca - je eli rednia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 6,00,

b) bardzo dobra - je eli rednia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 5,00 lub 5,50,

c) dobra - je eli rednia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 4,00 lub 4,50,

d) dostateczna - je eli rednia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 3,00 lub 3,50;

2) ocena negatywna - niedostateczna - je eli rednia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 2,00 lub 2,50.

5.⁷⁵⁾ W przypadku gdy przynajmniej dwie oceny cz stkowe z prac pisemnych zdaj cego dotycz cych zada z ró nych cz ci egzaminu radcowskiego s negatywne, a rednia arytmetyczna, o której mowa w ust. 4, wskazuje na pozytywn ostateczn ocen tych prac, komisja egzaminacyjna:

1) odst puje od wystawienia ostatecznych ocen z tych prac oraz

2) przekazuje komisji egzaminacyjnej II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwo ci, o której mowa w art. 36⁸, prace pisemne zdaj cego oraz ich oceny cz stkowe wraz z uzasadnieniami, w celu ustalenia ostatecznych ocen tych prac.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, komisja egzaminacyjna II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwo ci stosuje odpowiednio przepisy art. 36⁶ ust. 1 i 2 oraz art. 36⁸ ust. 11.

Art. 36⁶ [Wynik pozytywny]

1. Pozytywny wynik z egzaminu radcowskiego otrzymuje zdaj cy, który z ka dej cz ci egzaminu radcowskiego otrzymał ocen pozytywn .

2.⁷⁶⁾ Komisja egzaminacyjna podejmuje uchwał o wyniku egzaminu radcowskiego wi kszo ci głosów w obecno ci wszystkich członków komisji egzaminacyjnej. Komisja egzaminacyjna dor cza zdaj cemu uchwał o wyniku egzaminu radcowskiego, a jej odpis przesyła Ministrowi Sprawiedliwo ci, Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych, wła ciwej radzie okr gowej izby radców prawnych oraz doł cza do akt osobowych zdaj cego.

3. Minister Sprawiedliwo ci publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej imiona i nazwiska osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu radcowskiego oraz imiona ich rodziców.

Art. 36⁷ [Protokół z przebiegu egzaminu]

1. Z przebiegu egzaminu radcowskiego sporz dza si niezwłocznie protokół, który podpisuj członkowie komisji egzaminacyjnej uczestnicz cy w egzaminie radcowskim. Członkowie komisji egzaminacyjnej mog zgłasza uwagi do protokołu.

2. Dokumentacj zwi zan z przeprowadzeniem egzaminu radcowskiego, po jego zako czeniu przewodnicz cy komisji egzaminacyjnej przekazuje wła ciwej radzie okr gowej izby radców prawnych, z czego sporz dza si protokół. Kopi protokołu z przebiegu egzaminu oraz kopi protokołu z przekazania dokumentacji przewodnicz cy komisji egzaminacyjnej przekazuje Ministrowi Sprawiedliwo ci w terminie 7 dni od dnia sporz dzenia.

Art. 36⁸ [Odwołanie; komisja odwoławcza]

1. Od uchwały o wyniku egzaminu radcowskiego zdaj cemu przysługuje odwołanie do komisji egzaminacyjnej II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwo ci w terminie 14 dni od dnia otrzymania uchwały, o której mowa w art. 36⁶ ust. 2.

2. Minister Sprawiedliwo ci powołuje, w drodze zarz dzenia, komisj egzaminacyjn II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwo ci, zwan dalej „komisj odwoławcz ”, w składzie 9 członków.

2a.⁷⁷⁾ W przypadku, kiedy przemawiaj za tym wzgl dy organizacyjne, a w szczególno ci du a liczba odwoła od uchwał o wynikach egzaminu radcowskiego, Minister Sprawiedliwo ci mo e powoła wi cej ni jedn komisj odwoławcz do rozpoznania odwoła od uchwał o wynikach danego egzaminu radcowskiego, wskazuj c ich wła ciwo terytorialn . Przepisu art. 33⁵ ust. 5 nie stosuje si .

3. Do składu komisji odwoławczej kandydatów na członków wskazuj :

1) Minister Sprawiedliwo ci - 5 członków, spo ród których wyznacza przewodnicz cego,

2) Krajowa Rada Radców Prawnych - 4 członków

- spo ród osób, których wiedza i do wiadczenie daj r kojmi rzetelnego rozpoznania odwoła .

4. Przewodnicz cemu i członkom komisji odwoławczej za udział w jej pracach przysługuje wynagrodzenie.

5. Przepisy art. 33⁵ ust. 5, 7 i 11, art. 33⁶ ust. 1, ust. 2 pkt 1, 2, 4, 5, ust. 3 stosuje si odpowiednio.

6. W przypadku wyga ni cia członkostwa w komisji odwoławczej lub odwołania członka z komisji odwoławczej, Minister Sprawiedliwo ci niezwłocznie powołuje nowego członka komisji odwoławczej. W przypadku członka, o

którym mowa w ust. 3 pkt 2, Krajowa Rada Radców Prawnych w terminie określonym przez Ministra Sprawiedliwości wskazuje nowego kandydata na członka komisji odwoławczej.

7. Członek komisji odwoławczej podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie z przyczyn wskazanych w art. 33⁷ ust. 1. Przepis art. 33⁷ ust. 2 stosuje się.

8. Członkowie komisji odwoławczej przed przystąpieniem do rozpatrywania sprawy składają pisemne oświadczenia, i nie pozostają z osobą, której dotyczy sprawa, w stosunku, o którym mowa w art. 33⁷ ust. 1.

9. Do zadań komisji odwoławczej należy rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminu radcowskiego.

10.⁷⁸⁾ Uchwały są podejmowane większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy członków komisji odwoławczej.

11. Od uchwały komisji odwoławczej służy skarga do sądu administracyjnego.

12. Do postępowania przed komisją odwoławczą stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

13. Obsługę administracyjno-biurową komisji odwoławczej zapewnia Minister Sprawiedliwości.

14. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji odwoławczej,
- 2) termin powołania komisji odwoławczej,
- 3) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i członków komisji odwoławczej, uwzględniając zakres i nakład ich pracy oraz tryb jego wypłacania,
- 4) tryb i sposób działania komisji odwoławczej,
- 5) sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej komisji odwoławczej - uwzględniając koniecznie prawidłowego i terminowego rozpoznawania odwołań oraz zapewnienia zachowania bezstronności pracy członków komisji odwoławczej.

Art. 36⁹ [Ponowne zdawanie egzaminu] W przypadku nieuzyskania pozytywnego wyniku z egzaminu radcowskiego, zdający może przystąpić do kolejnych egzaminów radcowskich, z tym że egzamin ten zdaje w całości.

Art. 37 [Skreślenie]

1. Aplikanta radcowskiego skreśla się z listy aplikantów radcowskich:

- 1) w wypadkach, o których mowa w art. 29 pkt 1, 3-6, stosowanych odpowiednio;
 - 2) niezakończenia przez niego bez usprawiedliwionej przyczyny aplikacji radcowskiej w terminie, o którym mowa w art. 32 ust. 2;
 - 3)⁷⁹⁾ wpisu na list radców prawnych;
 - 4)⁸⁰⁾ upływu roku od daty zakończenia aplikacji wskazanej w oświadczeniu o odbyciu aplikacji radcowskiej.
2. Rada okręgowa izby radców prawnych może skreślić aplikanta radcowskiego z listy aplikantów radcowskich, jeżeli stwierdzi jego nieprzydatność do wykonywania zawodu radcy prawnego.
3. Do skreślenia aplikanta radcowskiego z listy aplikantów radcowskich stosuje się odpowiednio przepisy art. 31 ust. 1, 2 i 3.

4. Od uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych w sprawie skreślenia z listy aplikantów radcowskich służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

Art. 38 [Organizacja aplikacji]

1. Aplikacje radcowskie organizują i prowadzi okręgowe izby radców prawnych.
2. Organy samorządu radców prawnych współdziałają w sprawach związanych z organizowaniem i prowadzeniem aplikacji radcowskiej z organami administracji państwowej, sądami, kancelariami notarialnymi, prokuraturami oraz jednostkami organizacyjnymi.
3. Szkolenie aplikantów radcowskich może być organizowane wspólnie z aplikantami adwokackimi.
4. Aplikant radcowski odbywa aplikację radcowską pod kierunkiem patrona wyznaczonego przez radę okręgową izby radców prawnych.
5. Zadaniem patrona jest przygotowanie aplikanta radcowskiego do wykonywania zawodu radcy prawnego w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 39 (uchylony)

Rozdział 5. Samorząd radców prawnych.

Art. 40 [Niezależność; przynależność]

1. Samorząd jest niezależny w wykonywaniu swych zadań i podlega tylko przepisom prawa.
2. Przynależność radców prawnych i aplikantów radcowskich do samorządu jest obowiązkowa.

Art. 41 [Zadania] Do zadań samorządu należy w szczególności:

- 1) udział w zapewnianiu warunków do wykonywania ustawowych zadań radców prawnych;
- 2) reprezentowanie radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz ochrona ich interesów zawodowych;
- 3) współdziałanie w kształtowaniu i stosowaniu prawa;
- 4) przygotowywanie aplikantów radcowskich do należytego wykonywania zawodu radcy prawnego oraz doskonalenie zawodowe radców prawnych;
- 5) nadzór nad należytym wykonywaniem zawodu przez radców prawnych i aplikantów radcowskich;
- 6) prowadzenie badań w zakresie funkcjonowania pomocy prawnej.

Art. 42 [Organy]

1. Organami samorządu są: Krajowy Zjazd Radców Prawnych, Krajowa Rada Radców Prawnych, Wyższa Komisja Rewizyjna, Wyższy Sąd Dyscyplinarny, zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych, rada okręgowa izby radców prawnych, okręgowa komisja rewizyjna i okręgowy sąd dyscyplinarny.

2. Członkami organów samorządu mogą być tylko radcowie prawni.

Art. 43 [Kadencja; odwołanie]

1. Kadencja organów samorządu trwa trzy lata, jednakże organy są obowiązkowo działające do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.

2. Członkowie organów mogą być odwołani przez organ, który ich wybrał.
3. Tej samej funkcji w organach samorządu nie można sprawować łącznie przez dwie następujące po sobie kadencje.

Art. 44 [Wybory] Wybory do organów samorządu odbywają się w głosowaniu tajnym przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

Art. 45 [Uchwały] Organy samorządu podejmują uchwały w obecności co najmniej połowy członków danego organu.

Art. 46 [Sprawozdania] Krajowa Rada Radców Prawnych przedstawia corocznie informację o funkcjonowaniu samorządu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 47 [Zaskarżanie uchwał]

1. Organy samorządu przesyłają Ministrowi Sprawiedliwości odpis każdej uchwały w terminie 21 dni od daty jej podjęcia.
2. Minister Sprawiedliwości zwraca się do Sądu Najwyższego o uchylenie sprzecznych z prawem uchwał organów samorządu w terminie 3 miesięcy od dnia ich doręczenia. Jeżeli zaskarżona uchwała rażąco narusza prawo, termin ten wynosi 6 miesięcy. Sąd utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy bądź uchyla ją i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia. Skargę spośród Sądu Najwyższego pozostawia bez rozpoznania.

Art. 48 [Spowodowanie uchwały] Minister Sprawiedliwości może zwrócić się do Krajowego Zjazdu Radców Prawnych lub Krajowej Rady Radców Prawnych o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do właściwości samorządu. Uchwała Krajowej Rady Radców Prawnych powinna być podjęta w terminie dwóch miesięcy, a uchwała Krajowego Zjazdu Radców Prawnych na najbliższym Zjeździe.

Art. 49 [Skład okręgowej izby]

1. Radcowie prawni i aplikanci radcowscy zamieszkali na terenie danego okręgu tworzą okręgową izbę radców prawnych.
2. (uchylony)
3. Uchwałę o utworzeniu i terenie działania okręgowej izby radców prawnych podejmuje Krajowa Rada Radców Prawnych, biorąc pod uwagę zasadniczy podział terytorialny państwa.

Art. 50 [Zgromadzenie]

1. W zgromadzeniu okręgowej izby radców prawnych uczestniczą wszyscy radcowie prawni należący do danej izby oraz, bez prawa głosu, aplikanci radcowscy tej izby.
2. Jeżeli liczba członków okręgowej izby radców prawnych przekracza 300 osób, zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych stanowi delegaci wybrani na zebraniach zwoływanych dla poszczególnych rejonów, objętych działalnością danej izby.
3. Zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych zwołuje rada okręgowej izby raz do roku.
4. Do uprawnień zgromadzenia okręgowej izby radców prawnych należą:
 - 1) ustalanie liczby członków rady okręgowej izby radców prawnych;
 - 2) wybór dziekana rady okręgowej izby radców prawnych oraz pozostałych członków rady;
 - 3) ustalanie liczby członków okręgowej komisji rewizyjnej i okręgowego sądu dyscyplinarnego oraz ich wybór;
 - 4) ustalenie liczby zastępców rzecznika dyscyplinarnego oraz wybór rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców;
 - 5) uchwalanie budżetu okręgowej izby radców prawnych i zatwierdzanie sprawozdania rady okręgowej izby radców prawnych z jego wykonania oraz rocznych lub okresowych planów pracy rady okręgowej izby;
 - 6) dokonywanie podziału terenu działania okręgowej izby radców prawnych na rejon, o których mowa w ust. 2, i ustalenie liczby delegatów na zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych z poszczególnych rejonów;
 - 7) odwoływanie organów okręgowej izby radców prawnych lub poszczególnych członków tych organów;
 - 8) ocena działalności organów okręgowej izby radców prawnych;
 - 9) wybór delegatów na Krajowy Zjazd Radców Prawnych;
 - 10) wybór członka Krajowej Rady Radców Prawnych, o którym mowa w art. 59 ust. 1.

Art. 51 [Nadzwyczajne zgromadzenie]

1. Nadzwyczajne zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych zwołuje rada okręgowej izby radców prawnych:
 - 1) z własnej inicjatywy;
 - 2) na wniosek Krajowej Rady Radców Prawnych;
 - 3) na wniosek swego prezydium lub okręgowej komisji rewizyjnej;
 - 4) na wniosek jednej trzeciej członków okręgowej izby radców prawnych.
2. Nadzwyczajne zgromadzenie okręgowej izby powinno być zwołane w ciągu 3 tygodni od dnia wpływu wniosku w sprawie zwołania tego zgromadzenia.

Art. 52 [Organy]

1. Działalnością okręgowej izby radców prawnych kieruje rada okręgowej izby radców prawnych.
2. Organem wykonawczym rady okręgowej izby radców prawnych jest jej prezydium, które stanowi dziekan oraz wybrani przez radę wicedziekani, sekretarz, skarbnik i członkowie.
3. Do zakresu działania rady okręgowej izby radców prawnych należą w szczególności:
 - 1) reprezentowanie interesów zawodowych członków okręgowej izby radców prawnych;
 - 2) doskonalenie zawodowe radców prawnych;
 - 3) nadzór nad należytym wykonywaniem zawodu przez radców prawnych i aplikantów radcowskich;
 - 4) występowanie do organów rejestrowych lub ewidencyjnych z wnioskiem o wszczęcie postępowania o wykreślenie z rejestru lub ewidencji podmiotu prowadzącego działalność w zakresie pomocy prawnej niezgodnie z przepisami niniejszej ustawy;
 - 5) (uchylony)
- 4.⁸¹⁾ Rada okręgowej izby radców prawnych prowadzi aktualny list radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz publikuje ją w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 53 [Komisja rewizyjna] Do zakresu działania okręgowej komisji rewizyjnej należy kontrola działalności finansowej rady okręgowej izby radców prawnych.

Art. 54 [S d dyscyplinarny]

1. Okręgowy sąd dyscyplinarny rozpatruje sprawy dyscyplinarne członków okręgowej izby radców prawnych wniesione przez rzecznika dyscyplinarnego oraz odwołania, o których mowa w art. 66 ust. 2.
2. Od orzeczenia okręgowego sądu dyscyplinarnego służy odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.

Art. 55 [Krajowa Izba] Radcowie prawni i aplikanci radcowscy zamieszkali na terenie kraju tworzą Krajową Izbę Radców Prawnych.

Art. 56 [Krajowy Zjazd]

1. W Krajowym Zjeździe Radców Prawnych udział biorą delegaci wybrani przez zgromadzenia okręgowych izb radców prawnych oraz, z głosem doradczym, niebędący delegatami: członkowie ustępującej Krajowej Rady Radców Prawnych, Przewodniczący Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, Główny Rzecznik Dyscyplinarny i Przewodniczący Wyższej Komisji Rewizyjnej.

2. Zasady przeprowadzania wyborów delegatów na Krajowy Zjazd Radców Prawnych oraz liczb tych delegatów z poszczególnych okręgowych izb radców prawnych określa Krajowa Rada Radców Prawnych.

3. Krajowy Zjazd Radców Prawnych zwołuje Krajowa Rada Radców Prawnych.

Art. 57 [Kompetencje] Do Krajowego Zjazdu Radców Prawnych należą:

- 1) wybór prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych;
- 2) wybór Krajowej Rady Radców Prawnych, Wyższej Komisji Rewizyjnej, Wyższego Sądu Dyscyplinarnego oraz Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców;
- 3) uchwalanie wytycznych działania samorządu i jego organów;
- 4) określanie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu, liczby członków tych organów oraz trybu ich odwoływania, a także zasad podejmowania uchwał przez organy samorządu;
- 5) (uchylony)
- 6) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania Krajowej Rady Radców Prawnych, Wyższej Komisji Rewizyjnej, Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego;
- 7) uchwalanie zasad etyki radców prawnych;
- 8) ustalanie podstawowych zasad gospodarki finansowej samorządu.

Art. 58 [Nadzwyczajny Zjazd]

1. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych zwołuje Krajowa Rada Radców Prawnych:

- 1) z własnej inicjatywy;
- 2) na wniosek swego prezydium lub Wyższej Komisji Rewizyjnej;
- 3) na wniosek co najmniej jednej trzeciej rad okręgowych izb radców prawnych.

2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd powinien być zwołany w ciągu dwóch miesięcy od dnia wpływu wniosku o zwołanie Zjazdu.

Art. 59 [Krajowa Rada]

1. Krajowa Rada Radców Prawnych stanowi prezes i członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd Radców Prawnych oraz członkowie wybrani bezpośrednio przez zgromadzenia okręgowych izb, po jednym z każdej izby.

2. Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych stanowi prezes i wybrani przez Krajową Radę wiceprezesi, sekretarz, skarbnik i członkowie.

3. Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych jest organem wykonawczym tej Rady i zdaje jej sprawę ze swej działalności.

Art. 60 [Kompetencje] Do zakresu działania Krajowej Rady Radców Prawnych należą:

- 1) reprezentowanie samorządu wobec sądów, organów państwowych i samorządowych, instytucji i organizacji;
- 2) udzielanie opinii o projektach aktów prawnych oraz przedstawianie wniosków dotyczących unormowań prawnych;
- 3) koordynowanie działalności okręgowych izb radców prawnych i sprawowanie nadzoru nad ich działalnością;
- 4) uchwalanie budżetu Krajowej Rady Radców Prawnych i zatwierdzanie sprawozdania z jego wykonania oraz rozpatrywanie wniosków Wyższej Komisji Rewizyjnej;
- 5) wybór Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych oraz Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, jeżeli jego mandat wygaś w okresie pomiędzy Krajowymi Zjazdami Radców Prawnych;
- 5a) wybór przewodniczącego Krajowego Zespołu Wizytatorów, jego zastępcy i członków;
- 6) rozpatrywanie odwołań od uchwał rad okręgowych izb radców prawnych;
- 7) koordynowanie doskonalenia zawodowego radców prawnych;
- 8) uchwalanie regulaminów:
 - a) działalności samorządu i jego organów,
 - b) zakresu, trybu działania oraz zasad wynagradzania wizytatorów,
 - c) odbywania aplikacji radcowskiej,
 - d) prowadzenia list radców prawnych i aplikantów radcowskich,
 - e) dotyczących zasad współdziałania radcy prawnego z prawnikiem zagranicznym reprezentującym klienta w postępowaniu, w którym zgodnie z obowiązującymi przepisami wymagane jest, aby strona była reprezentowana przez adwokata lub radcę prawnego;
- 8a) uchylanie sprzecznych z prawem uchwał zgromadzenia okręgowej izby radców prawnych;
- 8b) (utracił moc)
- 9) tworzenie okręgowych izb radców prawnych, określanie ich liczby oraz terytorialnego zasięgu;
- 10) ustalanie zasad gospodarki finansowej samorządu;
- 11) określanie wysokości składki członkowskiej i zasad jej podziału oraz wysokości opłat związanych z decyzjami w sprawie wpisu na listy radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz opłat manipulacyjnych;
- 11a) uchwalanie zasad zwalniania aplikantów od ponoszenia w całości lub w części opłaty rocznej, a także odraczania jej płatności lub rozkładania jej na raty;
- 12) wykonywanie zadań określonych w ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 13) (108) współdziałanie z Ministrem Sprawiedliwości w zakresie określonym w ustawie.

Art. 61 [Wyższa Komisja Rewizyjna] Do zakresu działania Wyższej Komisji Rewizyjnej należy kontrola działalności finansowej Krajowej Rady Radców Prawnych.

Art. 62 [Wyższy Sąd Dyscyplinarny]

1. Wy szych S d Dyscyplinarny rozpatruje odwołania od orzecze okr gowych s dów dyscyplinarnych.
2. Wy szych S d Dyscyplinarny rozpatruje, jako s d pierwszej instancji, sprawy dyscyplinarne członków Krajowej Rady Radców Prawnych i rad okr gowych izb radców prawnych. Odwołania od orzecze wydanych w tym trybie rozpatruje ten sam s d w innym, pi ciosobowym składzie.

Art. 62¹ [Dor czenie orzeczenia] Orzeczenie z uzasadnieniem, wydane przez Wy szych S d Dyscyplinarny w drugiej instancji, dor cza si stronom, Ministrowi Sprawiedliwo ci oraz Krajowej Radzie Radców Prawnych.

Art. 62² [Kasacja]

1. Od orzeczenia wydanego przez Wy szych S d Dyscyplinarny w drugiej instancji przysługuje stronom, Ministrowi Sprawiedliwo ci, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych kasacja do S du Najwyszego.
2. Orzeczenie, od którego słu y kasacja podmiotom wymienionym w ust. 1, nie podlega wykonaniu do czasu wniesienia kasacji lub bezskutecznego upływu terminu do jej wniesienia.

Art. 62³ [Podstawy] Kasacja mo e by wniesiona z powodu ra cego naruszenia prawa, jak równie ra cej niewspółmierno ci kary dyscyplinarnej.

Art. 62⁴ [Termin] Kasacja wnosi si do S du Najwyszego, za po rednictwem Wy szego S du Dyscyplinarnego, w terminie 30 dni od dnia dor czenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Art. 62⁵ [Rozpoznanie kasacji]

1. Od kasacji, o której mowa w art. 62² ust. 1, nie uiszcza si opłaty s dowej.
2. Orzeczenie, od którego wniesiono kasację, nie podlega wykonaniu do czasu rozpoznania kasacji.
3. S d Najwyszy rozpoznaje kasację na rozprawie w składzie trzech s dziów.

Art. 62⁶ (uchylony)

Art. 63 [Finansowanie samorz du] Działalno samorz du jest finansowana:

- 1) ze składek radców prawnych i aplikantów radcowskich, opłat zwi zanych z post powaniem w sprawie wpisu na list radców prawnych i aplikantów radcowskich oraz kar pieni nych;
- 2) z dochodów z innych ródeł, a w szczególno ci z dotacji i subwencji oraz darowizn i spadków.

Rozdział 6. Odpowiedzialno dyscyplinarna.

Art. 64 [Podstawy odpowiedzialno ci]

1. Radca prawny i aplikant radcowski podlegaj odpowiedzialno ci dyscyplinarnej:
 - 1) za zawinione, nienależyte wykonywanie zawodu radcy prawnego;
 - 2) za czyny sprzeczne ze łubowaniem radcowskim lub z zasadami etyki radcy prawnego.
- 1a. Radcowie prawni podlegaj odpowiedzialno ci dyscyplinarnej równie za niespełnienie obow i zku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 22⁷ ust. 1, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22⁸.
2. Od odpowiedzialno ci dyscyplinarnej wyłączone s czyny naruszaj ce przepisy dotycz ce porz dku i dyscypliny pracy, określone w Kodeksie pracy.

Art. 65 [Kary dyscyplinarne]

1. Karami dyscyplinarnymi s :
 - 1) upomnienie;
 - 2) nagana z ostrze eniem;
 - 3) zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas od trzech miesi cy do pi cciu lat;
 - 3a) kara pieni na nie ni sza od połowy przeci tnego miesi cznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za miesi c poprzedzaj cy dat orzeczenia dyscyplinarnego i nie wy sza od pi ciokrotno ci tego wynagrodzenia;
 - 4) pozbawienie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, a w stosunku do aplikantów radcowskich - wydalenie z aplikacji.
2. Kary określone w ust. 1 pkt 3 nie stosuje si wobec aplikanta radcowskiego.
 - 2a. Obok kary nagany z ostrze eniem i kary pieni nej mo na orzec dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od roku do pi cciu lat.
 - 2b. Obok kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego orzeka si dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od lat dwóch do lat dziesi ciu.
 - 2c. ⁸²⁾ Kara pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego poci ga za sob skre lenie z listy radców prawnych bez prawa ubiegania si o ponowny wpis.
 - 2d. Kara wydalenia z aplikacji poci ga za sob skre lenie z listy aplikantów bez prawa ubiegania si o ponowny wpis na list aplikantów radcowskich lub o wpis na list radców prawnych przez okres 10 lat od daty uprawomocnienia si orzeczenia o karze wydalenia z aplikacji.
3. (uchylony)

Art. 66 [Przewinienia mniejszej wagi]

1. Jeżeli przewinienie jest mniejszej wagi, dziekan rady okr gowej izby radców prawnych mo e poprzesta na ostrze eniu radcy prawnego lub aplikanta radcowskiego.
2. Radcy prawnemu lub aplikantowi radcowskiemu słu y prawo odwołania si od ostrze enia do okr gowego s du dyscyplinarnego.
3. Orzeczenie okr gowego s du dyscyplinarnego w sprawie odwołania, o którym mowa w ust. 2, jest ostateczne.

Art. 67 [Post powanie]

1. Post powanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy si niezale nie od post powania karnego lub post powania dyscyplinarnego wszcz tego w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególne przewiduj takie post powanie. Post powanie dyscyplinarne mo e by jednak zawieszona do czasu uko czenia post powania karnego.
2. (uchylony)

Art. 67¹ [Etapy post powania dyscyplinarnego] Post powanie dyscyplinarne obejmuje:

- 1) ⁸³⁾ dochodzenie;

- 2) post powanie przed s dem dyscyplinarnym;
- 3) post powanie wykonawcze.

Art. 68 [Strony]

1. Stronami w post powaniu dyscyplinarnym s oskar yciel, obwiniony i pokrzywdzony.
2. Oskar ycielem w post powaniu przed okr gowym s dem dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarny, a przed Wy szym S dem Dyscyplinarnym - Główny Rzecznik Dyscyplinarny.
3. Obwinionym jest radca prawny lub aplikant radcowski, przeciwko któremu toczy si post powanie dyscyplinarne.
4. Pokrzywdzonym jest osoba, której dobro prawne zostało bezpo rednio naruszone post powaniem radcy prawnego lub aplikanta radcowskiego okre lonym w art. 64.

Art. 68¹ [Wszcz cie post powania]

1. Post powanie dyscyplinarne wszczynaj si odpowiednio na wniosek rzecznika dyscyplinarnego lub Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego.

1a.⁸⁴⁾ Minister Sprawiedliwo ci mo e poleci wszcz cie dochodzenia przeciwko radcy prawnemu lub aplikantowi radcowskiemu.

1b. W wypadku okre lonym w ust. 1a Ministrowi Sprawiedliwo ci przysługuj prawa strony.

2. Je eli radca prawny wiadczy w pa stwie członkowskim Unii Europejskiej lub pa stwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym pomoc prawn na podstawie obowi zujących tam przepisów o wiadczeniu pomocy prawnej przez prawników z Unii Europejskiej, s d dyscyplinarny, który wszcz ł post powanie dyscyplinarne, niezwłocznie zawiadamia o tym wła ciwy organ w tym pa stwie, przesyłaj c temu organowi odpis wniosku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 68² [Zadania rzecznika dyscyplinarnego] Rzecznik dyscyplinarny dor cza Ministrowi Sprawiedliwo ci odpisy postanowie o wszcz ciu dochodzenia oraz informuje Ministra Sprawiedliwo ci o wniesieniu do s du dyscyplinarnego wniosku o wszcz cie post powania dyscyplinarnego lub o skierowaniu wniosku o ukaranie do dziekana rady okr gowej izby radców prawnych.

Art. 69 [mier obwinionego] W razie mierci obwinionego przed uko czeniem post powania dyscyplinarnego toczy si ono nadal, je eli tego za da mał onek obwinionego, jego krewny w linii prostej, brat lub siostra w terminie dwóch miesi cy od dnia zgonu obwinionego.

Art. 70 [Przedawnienie]

1. Nie mo na wszcz post powania dyscyplinarnego, je eli od chwili popełnienia przewinienia upłyn ły trzy lata, a w wypadkach przewidzianych w art. 11 ust. 2 - sze miesi cy.

2. Je eli jednak czyn zawiera znamiona przest pstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie nast puje wcze niej ni przedawnienie przewidziane w ustawie karnej.

3. Przedawnienie dyscyplinarne przerywa ka da czynno rzecznika dyscyplinarnego lub Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego w sprawie.

3a. Karalno przewinienia dyscyplinarnego ustaje, je eli od czasu popełnienia upłyn ło pi lat, a w wypadkach przewidzianych w art. 11 ust. 2 - dwa lata.

4. Obwiniony mo e mie obro c . Obro c mo e by radca prawny lub adwokat.

Art. 70¹ [Skład orzekaj cy] S d dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym.

Art. 70² [Wła ciwo rzeczowa]

1. Wła ciwy do rozpoznania sprawy jest okr gowy s d dyscyplinarny okr gowej izby radców prawnych, której obwiniony jest członkiem w chwili wszcz cia post powania dyscyplinarnego.

2. Je eli przewinienie obj te jedn spraw popełniło dwóch lub wi cej obwinionych wpisanych na list radców prawnych lub aplikantów radcowskich w ró nych izbach, wła ciwy jest s d dyscyplinarny, w okr gu którego popełniono przewinienie, a w razie gdy tego miejsca nie mo na ustali - okr gowy s d dyscyplinarny, w którego okr gu wszcz to najpierw post powanie dyscyplinarne.

3. Spory o wła ciwo rozstrzyga Wy szy S d Dyscyplinarny.

Art. 70³ [Forma rozstrzygni cia] Rozstrzygni cia s du dyscyplinarnego zapadaj w formie orzecze albo postanowie . Orzeczenie mo e by wydane jedynie na rozprawie.

Art. 70⁴ [Dopuszczalno odwoła] Od orzecze i postanowie ko czących post powanie w sprawie odwołanie przysługuje stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwo ci w terminie 14 dni od dnia dor czenia odpisu orzeczenia albo postanowienia, wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o terminie i trybie wniesienia odwołania.

Art. 70⁵ [Prawo wgl du do akt] Ministrowi Sprawiedliwo ci oraz osobom przez niego upowa nionym przysługuje w ka dym stadium post powania prawo wgl du do akt i dania informacji o wynikach post powania dyscyplinarnego, jak równie prawo dania prawomocnych orzecze dyscyplinarnych b d postanowie wraz z aktami sprawy.

Art. 70⁶ [Koszty post powania]

1. Koszty post powania dyscyplinarnego stanowi wszelkie wydatki poniesione w zwi zku z tym post powaniem.

2. W razie ukarania koszty post powania ponosi obwiniony. W pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i post powania przed okr gowym s dem dyscyplinarnym pokrywa wła ciwa okr gowa izba radców prawnych, a koszty post powania przed Wy szym S dem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych.

Art. 71 [Zatarcie kary dyscyplinarnej]

1. S d dyscyplinarny niezwłocznie przesyła odpis prawomocnego orzeczenia wła ciwej radzie okr gowej izby radców prawnych - do wykonania, a Ministrowi Sprawiedliwo ci i Krajowej Radzie Radców Prawnych - do wiadomo ci.

2. Wykonanie kar dyscyplinarnych, z wyjątkiem kar wymienionych w art. 65 ust. 1 pkt 3 i 4, nale y do dziekana rady okr gowej izby radców prawnych.

3. Odpis prawomocnego orzeczenia o ukaraniu dyscyplinarnym doł cza si do akt osobowych.

4. O karach, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 3 i 4, zawiadamia si :

- 1) s dy,
- 2) prokuratury,

- 3) pracodawców oraz inne podmioty, na rzecz których dany radca prawny świadczy pomoc prawną,
- 4) właściwie ze względu na charakter prowadzonych przez danego radcę prawnego spraw organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego
- w okręgu okręgowej izby radców prawnych, w której radca prawny albo aplikant radcowski jest wpisany na list, a w sprawie radcy prawnego wykonuje tego zawód adwokata - okręgowy rad adwokacki.
5. Usunięcie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym następuje z urzędu po upływie:
- 1) trzech lat od uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego orzekającego karę upomnienia, nagany z ostrzeżeniem lub kary pieniężnej;
 - 2) pięciu lat od upływu okresu zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, jeżeli radca prawny nie zostanie w tym czasie ukarany lub nie zostanie wszczęte przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne.
6. Nie usuwa się wzmianki o karze pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego oraz kary wydalenia z aplikacji radcowskiej.
7. Z chwilą zatarcia kary dyscyplinarnej dziekan rady okręgowej izby radców prawnych zarządza wykreślenie wzmianki o ukaraniu dyscyplinarnym oraz usunięcie z akt osobowych dokumentów dotyczących ukarania.

Art. 72 (uchylony)

Art. 73 [Niezawisłość do dyscyplinarnego] Członkowie sądów dyscyplinarnych, w zakresie orzekania w sprawach dyscyplinarnych, podlegają tylko przepisom prawa.

Art. 74 (uchylony)

Art. 74¹ [Odesłanie do KPK] W sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Rozdział 7. Przepisy szczególne, przejściowe i końcowe.

Art. 75 [Stosunek służbowy] Stosunek służbowy oraz wynikające z niego prawa i obowiązki radców prawnych i aplikantów radcowskich będącymi członkami w czynnej służbie wojskowej, funkcjonariuszami Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Służby Więziennej w zakresie nieokreślonym niniejszą ustawą określają przepisy odrębnych ustaw.

Art. 76 (pominięty)⁸⁵⁾

Art. 77 [Dotychczasowi radcowie] Radców prawnych, wpisanych na list radców prawnych w dniu wejścia w życie ustawy, wpisuje się z urzędu na list radców prawnych przewidzianą niniejszą ustawą.

Art. 78 (uchylony)

Art. 79 (uchylony)

Art. 80 (uchylony)

Art. 81 (uchylony)

Art. 82 (uchylony)

Art. 83 (uchylony)

Art. 84 [Wejście w życie] Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1982 r.

- 1) Art. 6 ust. 3 dodany ustawą z dnia 23.10.2009 r. (Dz.U. Nr 216, poz. 1676), która wchodzi w życie 1.01.2010 r.
- 2) Art. 8 ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 4.03.2010 r. (Dz.U. Nr 47, poz. 278), która wchodzi w życie 10.04.2010 r.
- 3) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 150, poz. 1240 i Nr 163, poz. 1361, z 2007 r. Nr 121, poz. 831 i Nr 147, poz. 1028 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1112.
- 4) Art. 8 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 4.03.2010 r. (Dz.U. Nr 47, poz. 278), która wchodzi w życie 10.04.2010 r.
- 5) Obecnie: sędziom okręgowym, stosownie do art. 4 ustawy z dnia 18.12.1998 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 160, poz. 1064), która weszła w życie z dniem 1.01.1999 r.
- 6) Art. 24 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 7) Art. 24 ust. 2a pkt 6 dodany ustawą z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 8) Art. 24 ust. 2a pkt 7 dodany ustawą z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 9) Art. 24 ust. 2b uchylony ustawą z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 10) Art. 25 ust. 1 pkt 2 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 11) Art. 25 ust. 1 pkt 4 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 12) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2009 r. Nr 166, poz. 1317, Nr 210, poz. 1628 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 7, poz. 45, Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429, z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830 oraz z 2013 r. poz. 829.
- 13) Art. 25 ust. 1 pkt 5 zmieniony ustawą z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 14) Art. 25 ust. 2 pkt 2 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 15) Art. 25 ust. 2 pkt 3 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.

- 66) Art. 36⁴ ust. 8 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 67) Art. 36⁴ ust. 8a dodany ustaw z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 68) Art. 36⁴ ust. 9 uchylony ustaw z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 69) Art. 36⁴ ust. 10 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 70) Art. 36⁴ ust. 12 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 71) Art. 36⁴ ust. 13 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 72) Art. 36⁵ ust. 1 uchylony ustaw z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 73) Art. 36⁵ ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 74) Art. 36⁵ ust. 4 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 75) Art. 36⁵ ust. 5 w brzmieniu ustawy z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 76) Art. 36⁶ ust. 2 zmieniony ustaw z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 77) Art. 36⁸ ust. 2a dodany ustaw z dnia 10.06.2011 r. (Dz.U. Nr 142, poz. 830), która wchodzi w życie 23.07.2011 r.
- 78) Art. 36⁸ ust. 10 w brzmieniu ustawy z dnia 10.06.2011 r. (Dz.U. Nr 142, poz. 830), która wchodzi w życie 23.07.2011 r.
- 79) Art. 37 ust. 1 pkt 3 dodany ustaw z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 80) Art. 37 ust. 1 pkt 4 dodany ustaw z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 81) Art. 52 ust. 4 dodany ustaw z dnia 13.06.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 829), która wchodzi w życie 23.08.2013 r.
- 82) Zgodnie z wyrokiem Tryb. Konst. z dnia 18.10.2010 r. (Dz.U. Nr 200, poz. 1326) art. 65 ust. 2c traci moc jako niezgodny z art. 65 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, w zakresie, w jakim zawiera sformułowanie "bez prawa ubiegania się o ponowny wpis". Utrata mocy w tym zakresie nastąpi 27.10.2010 r.
- 83) Art. 67¹ pkt 1 w brzmieniu ustawy z dnia 8.10.2010 r. (Dz.U. Nr 217, poz. 1429), która wchodzi w życie 4.12.2010 r.
- 84) Art. 68¹ ust. 1a w brzmieniu ustawy z dnia 8.10.2010 r. (Dz.U. Nr 217, poz. 1429), która wchodzi w życie 4.12.2010 r.
- 85) Zamieszczony w obwieszczeniu.